

Raportul special

Eforturile UE pentru o gestionare durabilă a solului

Standarde lipsite de ambiție și direcționare limitată

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Cuprins

	Puncte
Sinteză	I-IX
Introducere	01-18
De ce este importantă gestionarea solului și a gunoiului de grajd	01-06
Soluții pentru gestionarea solului și a gunoiului de grajd	07-08
Rolul UE	09-18
Politica agricolă comună și Directiva privind nitrații	11-14
Rolul Comisiei și al statelor membre	15-17
Finanțarea din partea UE	18
Sfera și abordarea auditului	19-24
Observații	25-97
Condițiile pentru plățile directe nu sunt suficient de exigente pentru a asigura gestionarea durabilă a solului	25-51
Standardele de ecocondiționalitate au potențialul de a combate amenințările legate de gestionarea solului și a gunoiului de grajd	25-29
Cerințele de ecocondiționalitate pot contribui la sănătatea solului, dar, adesea, ele antrenează doar îmbunătățiri limitate ale practicilor agricole	30-38
Nivelul de ambiție și efectele ecocondiționalității asupra gestionării durabile a solului și a gunoiului de grajd rămân în mare parte neevaluate	39-42
Modificările aduse condițiilor asociate plăților directe din perioada 2023-2027 nu sunt suficiente	43-51
Direcționare limitată a măsurilor voluntare și evaluare insuficientă a impactului acestora	52-77
Finanțarea pentru dezvoltare rurală direcționată către zonele cu cele mai presante probleme legate de sol a fost una redusă	52-63
Programele de dezvoltare rurală conțineau puține măsuri în materie de gestionare a gunoiului de grajd, în pofida problemelor cunoscute legate de surplusul de azot	64-69
Evaluările statelor membre conțineau puține informații cu privire la impactul măsurilor voluntare	70-77

Derogările și lipsa de date limitează eficacitatea restricțiilor privind aplicarea gunoiului de grajd	78-97
Poluarea solului a crescut în fermele care au beneficiat de o derogare de la limitele de azot	78-89
Lipsa de date subminează capacitatea Comisiei de a evalua aplicarea în statele membre a cerințelor privind gestionarea gunoiului de grajd	90-93
Procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în ceea ce privește Directiva privind nitrații sunt îndelungate	94-97
Concluzii și recomandări	98-104
Anexe	
Anexa I – Dispoziții relevante din Directiva privind nitrații	
Anexa II – Selectarea statelor membre	
Anexa III – Modificări aduse standardelor referitoare la sol în perioada 2023-2027 comparativ cu standardele din perioada 2014-2020	
Acronime	
Glosar	
Răspunsurile Comisiei	
Calendar	
Echipa de audit	

Sinteză

I Sănătatea solului este esențială pentru o agricultură durabilă. Or, 60-70 % din solurile din UE nu au o stare bună de sănătate, în parte din cauza practicilor actuale de gestionare a solului și a gunoiului de grajd. Aceste practici au un impact negativ și asupra calității apei, precum și asupra biodiversității. Politica agricolă comună (PAC) dispune de o serie de instrumente financiare și legislative menite să încurajeze îmbunătățiri în gestionarea solului și a gunoiului de grajd în perioada 2014-2022, iar Directiva privind nitrații stabilește o limită pentru cantitatea de azot provenit din gunoiul de grajd care poate fi aplicată în zonele poluate. Inițiativa legislativă care este în curs de elaborare în 2023 oferă ocazia de a fixa standarde mai ambițioase pentru gestionarea solului și a gunoiului de grajd și de a îmbunătăți colectarea, monitorizarea și evaluarea datelor privind sănătatea solului. Curtea se așteaptă ca auditul său să aducă o valoare adăugată în acest context.

II Auditul Curții a acoperit măsurile și acțiunile din cadrul PAC relevante pentru gestionarea gunoiului de grajd care au fost întreprinse în cadrul punerii în aplicare a Directivei privind nitrații. Curtea a evaluat dacă Comisia și statele membre au utilizat în mod eficace instrumentele UE pentru gestionarea durabilă a solurilor agricole și a gunoiului de grajd. S-a evaluat, în special:

- o dacă condițiile aferente plăților directe către fermieri (standardele de ecocondiționalitate și practicile de înverzire) erau suficient de ambițioase;
- o dacă măsurile voluntare din cadrul PAC în domeniul dezvoltării rurale au fost bine direcționate și erau finanțate în mod adecvat; și
- o care a fost impactul derogărilor în temeiul Directivei privind nitrații și dacă Comisia se asigură de aplicarea cerințelor acesteia privind gestionarea gunoiului de grajd.

III Concluzia Curții este că, din cauza faptului că definiția și cerințele standardelor sunt adesea lipsite de ambiție, precum și din cauza unei direcționări limitate la nivel național, instrumentele disponibile nu au fost utilizate în mod suficient și există o marjă considerabilă de acțiune în vederea îmbunătățirii sănătății solului.

IV Curtea a constatat că standardele de ecocondiționalitate privind gestionarea solului și a gunoiului de grajd au potențialul de a lupta împotriva amenințărilor la adresa sănătății solului, dat fiind că se aplică pe 85 % din suprafața agricolă utilizată. Or, cerințele stabilite la nivel de stat membru nu necesită adesea din partea fermierilor decât modificări limitate ale comportamentului lor și nu antrenează decât îmbunătățiri limitate ale practicilor agricole. Comisia nu s-a aplecat asupra nivelului de ambiție în evaluările sale anuale cu privire la măsurile luate de statele membre pentru a pune în aplicare bunele condiții agricole și de mediu. În plus, foarte puține state membre au evaluat contribuția ecocondiționalității la asigurarea gestionării durabile a solului și a gunoiului de grajd. Curtea recunoaște îmbunătățirile care au fost aduse pentru perioada 2023-2027, dar evaluarea sa a identificat că, din cauza caracterului insuficient al modificărilor aduse până în prezent măsurilor de punere în aplicare în unele state membre, impactul de ansamblu asupra gestionării durabile a solului și a gunoiului de grajd riscă să fie unul limitat.

V Curtea a constatat că puține dintre fondurile de dezvoltare rurală disponibile pentru măsurile voluntare din cadrul PAC vizau zonele cu cele mai presante probleme legate de sol. Chiar și acolo unde a existat o anumită direcționare, aceasta nu s-a concretizat întotdeauna printr-o creștere a cheltuielilor în zonele respective. Statele membre nu au stabilit bugetul pentru aceste măsuri în programele lor de dezvoltare rurală pe baza unei evaluări a finanțării necesare pentru atingerea obiectivelor stabilite în materie de îmbunătățire a gestionării solului.

VI Curtea a constatat că statele membre au finanțat puține măsuri de gestionare a gunoiului de grajd. În plus, evaluările efectuate de statele membre cu privire la măsurile voluntare din cadrul PAC au furnizat puține informații cu privire la contribuția acestora la gestionarea durabilă a solului și a gunoiului de grajd.

VII În legătură cu dispozițiile Directivei privind nitrații referitoare la gunoiul de grajd, Curtea a constatat că deciziile de politică, cum ar fi eliminarea cotelor de lapte, au condus la o creștere a dimensiunii șeptelului în fermele care beneficiau de o derogare de la limitele fixate cu privire la cantitatea de azot provenit din gunoiul de grajd care putea fi aplicată. Această derogare a limitat, așadar, realizarea obiectivului directivei.

VIII Comisia a semnalat că, în funcție de indicatorul avut în vedere, până la 13 state membre nu au prezentat date pentru indicatori-cheie privind utilizarea gunoiului de grajd în rapoartele lor pentru perioada 2016-2019 referitoare la punerea în aplicare a Directivei privind nitrații. Această lipsă de date subminează capacitatea Comisiei de a evalua aplicarea în statele membre a cerințelor privind gestionarea gunoiului de grajd.

În plus, opt state membre nu au comunicat previziunile privind calitatea apei care sunt necesare în contextul combaterii poluării provocate de gunoiul de grajd.

IX Curtea recomandă Comisiei:

- (1) să examineze nivelul de ambiție al standardelor și să raporteze cu privire la acesta, precum și să evalueze rezultatele punerii în aplicare a standardelor;
- (2) să raporteze cu privire la direcționarea măsurilor voluntare din cadrul PAC către cele mai presante probleme legate de sol de la nivel local;
- (3) să limiteze utilizarea derogărilor și să examineze obiectivele contradictorii din alte domenii de politică;
- (4) să îmbunătățească datele consolidate la nivelul UE prin eliminarea lacunelor de la nivelul statelor membre.

Introducere

De ce este importantă gestionarea solului și a gunoiului de grajd

01 Solul este esențial pentru viață, furnizând nutrienți, apă și oxigen și servind drept suport pentru plante. Este o resursă neregenerabilă. În urma unei evaluări¹ a stării solurilor din UE, s-a constatat că aproximativ 60-70 % dintre acestea au o stare proastă de sănătate din cauza practicilor actuale de gestionare. Pe lângă aceasta, utilizarea excesivă a nutrienților, inclusiv a gunoiului de grajd, pe terenurile agricole din UE² are un impact negativ asupra calității apei și a biodiversității.

02 UE s-a angajat să îndeplinească obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite, dintre care șapte au un impact direct sau indirect asupra solului (*figura 1*).

---

¹ *Caring for soil is caring for life*, anexa 1 intitulată „Status of soil health across Europe in 2020”.

² *EU Mission Soil Deal for Europe: Living labs and lighthouses*, fișă de informare, 2022.

Figura 1 – Obiectivele de dezvoltare durabilă care au o legătură cu solul

15

Protejarea, refacerea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea degradării solurilor și refacerea acestora, precum și combaterea declinului biodiversității

2

Eradicarea foametei, garantarea securității alimentare, îmbunătățirea alimentației și promovarea agriculturii durabile

3

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

13

Întreprinderea unor acțiuni urgente pentru combaterea schimbărilor climatice și a efectelor acestora

12

Asigurarea unor modele de consum și de producție durabile

11

Dezvoltarea unor orașe și așezări umane deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

6

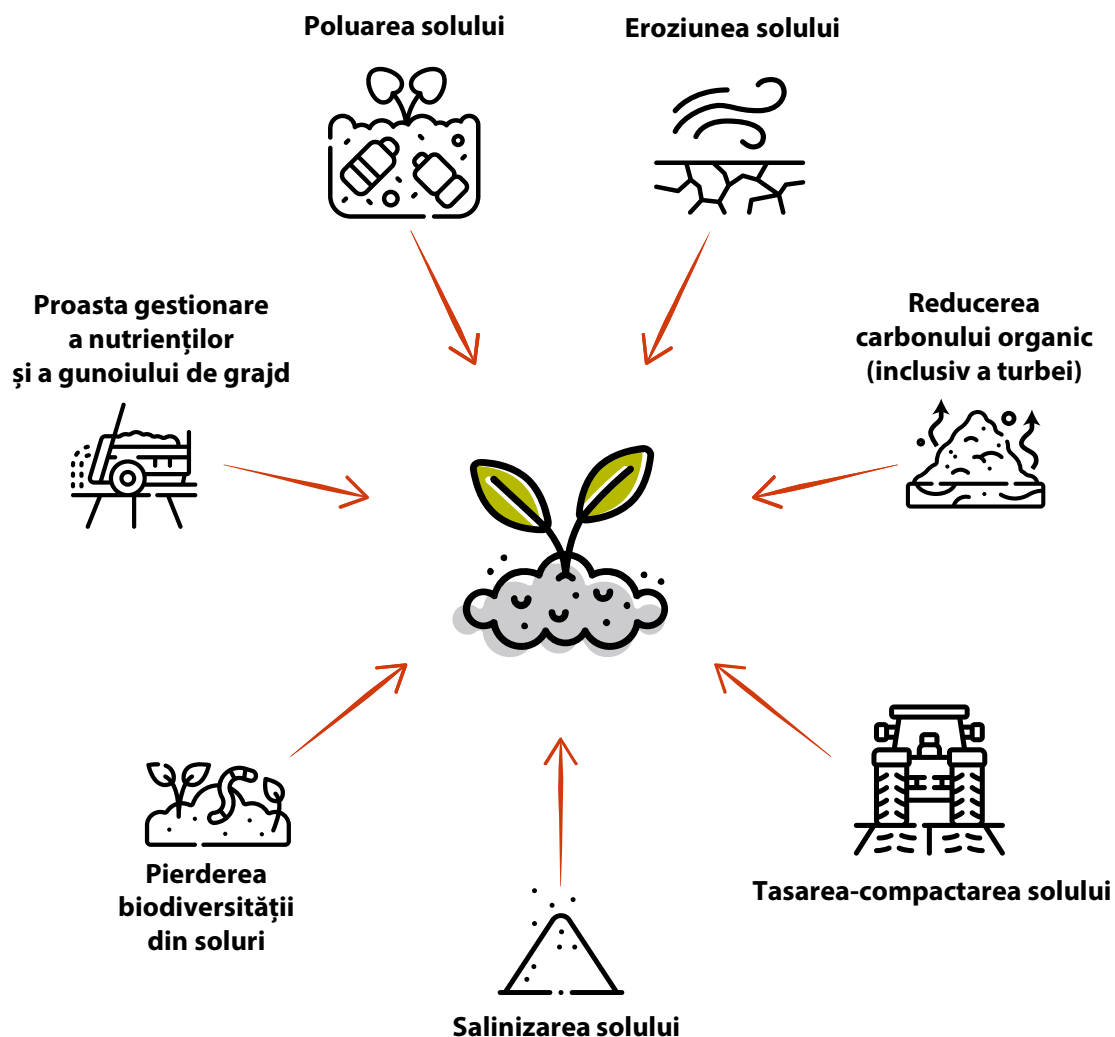
Asigurarea disponibilității și a gestionării durabile a apei și a salubrității pentru toți

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza [obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite](#).

03 Solurile agricole europene se confruntă cu presiuni cauzate de diferiți factori³ (figura 2).

Figura 2 – Presiuni asupra solurilor agricole europene

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

³ *Caring for soil is caring for life*, anexa 1 intitulată „Status of soil health across Europe in 2020”.

04 Materia organică a solului furnizează nutrienții necesari pentru o producție vegetală durabilă. Carbonul organic este o componentă-cheie a materiei organice a solului. În UE, cele mai scăzute conținuturi de carbon organic se găsesc, în principal, în regiunea mediteraneeană⁴. Drenarea turbăriilor are ca rezultat pierderea în atmosferă a carbonului organic din sol. Datele Comisiei⁵ arată că turbăriile acoperă 8 % din suprafața terestră a UE și se estimează că 50 % dintre acestea vor fi drenate. Din această cauză, UE este al doilea cel mai mare emițător din lume de gaze cu efect de seră provenite din soluri organice drenate⁶.

05 Aproximativ 25 % din terenurile din UE prezintă rate de eroziune mai mari decât pragul de sustenabilitate recomandat (2 tone per hectar pe an)⁷, ceea ce înseamnă că ecosistemul solurilor va continua să se degradeze. În plus, pierderea biodiversității este un fenomen care amenință majoritatea solurilor din UE⁸, cele mai expuse fiind solurile arabile. Numai Finlanda, Polonia, Portugalia, Slovacia și Suedia au peste 40 % din suprafața lor clasificată ca prezentând un risc scăzut sau scăzut spre moderat⁹.

06 Principala sursă de date utilizată pentru nutrienți este bilanțul nutrienților¹⁰, din care cel mai important este azotul. Gunoiul de grajd este cea mai frecventă sursă de proveniență a azotului din sol. Bilanțul brut al azotului la hectar (*caseta 1*) a fost în perioada 2012-2015 de 49 kg/ha de azot la nivelul UE, cele mai ridicate și mai poluante valori fiind înregistrate în Cipru (187,8 kg/ha) și Țările de Jos (173,3 kg/ha). În perioada 2016-2019, cea mai mare valoare cunoscută a fost de 190,6 kg/ha, în Țările de Jos.

---

⁴ A se vedea *A map of the topsoil organic carbon content of Europe generated by a generalized additive model*, De Brogniez et al., 2015.

⁵ *Caring for soil is caring for life*, anexa 1 intitulată „Status of soil health across Europe in 2020”.

⁶ *Reporting greenhouse gas emissions from organic soils in the European Union: challenges and opportunities* (lucrările Greifswald Mire Centre, 02/2018).

⁷ *A Soil Erosion Indicator for Supporting Agricultural, Environmental and Climate Policies in the European Union*, Panagos et al., 2020.

⁸ *Global Soil Biodiversity Atlas*, Orgiazzi et al., 2016, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg.

⁹ *A knowledge-based approach to estimating the magnitude and spatial patterns of potential threats to soil biodiversity*, Orgiazzi et al., 2016.

¹⁰ Raportul Comisiei (2016-2019) cu privire la Directiva privind nitrații.

Caseta 1

Bilanțul brut al azotului

Bilanțul brut al azotului este un indicator al amenințării potențiale reprezentate de un surplus sau de un deficit al unui nutrient important pentru sol și plante. Acest indicator arată legătura dintre activitățile agricole și impactul asupra mediului, identificând factorii care determină un surplus sau un deficit de azot și tendințele în timp.

Azotul este un element esențial pentru creșterea plantelor. Un deficit persistent de azot poate duce la degradarea și eroziunea solului. Atunci când este aplicat în exces, azotul poate cauza poluarea suprafețelor și a apelor subterane, precum și eutrofizare.

Bilanțul brut al azotului include emisiile de azot provenite de la animale și din împrăștierea gunoiului de grajd și a îngrășămintelor. Acest indicator este calculat sub forma diferenței dintre intrările și ieșirile de azot din solul agricol.

Sursa: Eurostat.

Soluții pentru gestionarea solului și a gunoiului de grajd

07 În orientările sale privind gestionarea durabilă a solului¹¹, Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură identifică practici agricole care reduc la minimum presiunile asupra solului, cum ar fi culturile de acoperire, aratul minim, rotația culturilor, utilizarea optimizată a nutrienților și protecția solurilor bogate în carbon, dar prezintă și practici care ar trebui evitate, cum ar fi arderea vegetației și fertilizarea excesivă.

08 *Strategia UE privind solul pentru 2030* afirmă că „la nivelul UE, nu s-a convenit asupra unei definiții comune, concrete, complete și aplicabile a gestionării durabile a solului”.

¹¹ *Voluntary Guidelines for Sustainable Soil Management*, Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură, 2018.

Rolul UE

09 Gestionarea solului și a gunoiului de grajd reprezintă un subiect care a atras interes politic: Parlamentul European a adoptat două rezoluții privind [solul și nitrații](#). De asemenea, a fost adoptată Strategia UE privind solul pentru 2030, iar Comisia pregătește pentru 2023 o inițiativă legislativă referitoare la protejerea, gestionarea durabilă și refacerea solurilor din UE.

10 Rezoluțiile Parlamentului European au recunoscut importanța solului și a gunoiului de grajd, precum și necesitatea de a le gestiona într-un mod mai durabil și de a combate amenințările în ceea ce le privește. Strategia UE privind solul pentru 2030 stabilește un cadru pentru protejerea și refacerea solurilor și pentru asigurarea utilizării durabile a acestora. Documentul propune acțiuni concrete de întreprins până în 2030, în vederea obiectivului de atingere a unei stări bune de sănătate a solului până în 2050.

Politica agricolă comună și Directiva privind nitrații

11 Politica agricolă comună (PAC) pentru perioada 2014-2020 reprezintă 408 miliarde de euro, peste o treime din bugetul UE. Gestionarea durabilă a resurselor naturale, inclusiv a solului, este unul dintre cele trei obiective principale ale acestei politici. PAC conține un set de instrumente menite să contribuie la realizarea acestui obiectiv ([caseta 2](#)).

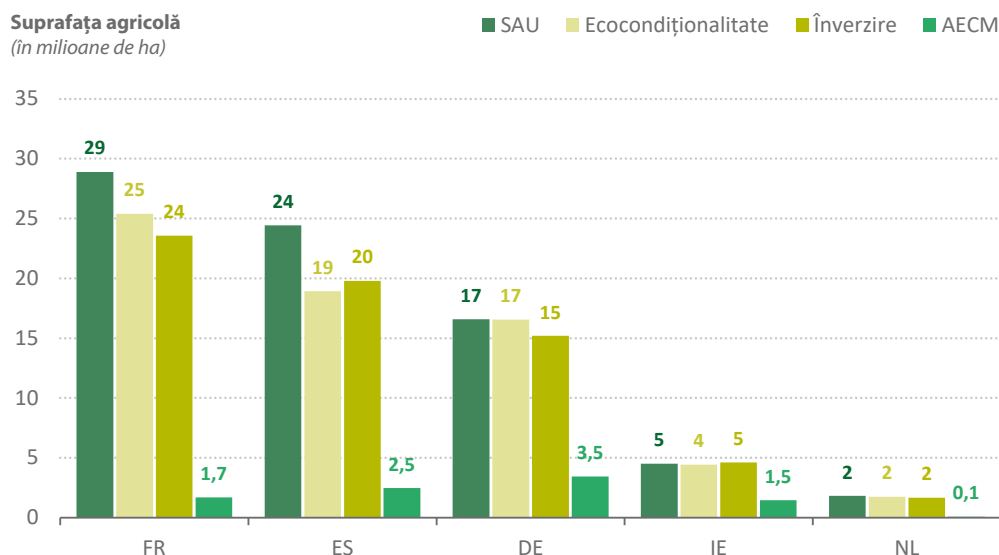
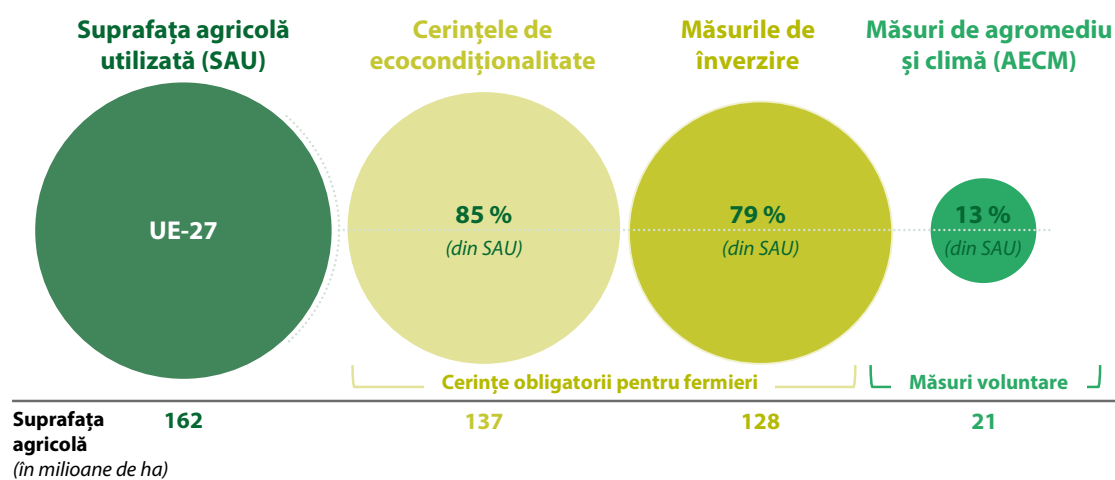
Caseta 2

Instrumentele și cerințele de mediu din cadrul PAC relevante pentru gestionarea solului și a gunoiului de grajd

- **Ecocondiționalitatea** subordonează majoritatea beneficiarilor de plăți din PAC de respectarea de către aceștia a normelor care decurg din legislația de mediu a UE și de necesitatea de a menține terenurile agricole în bune condiții agricole și de mediu. Acest instrument este alcătuit din norme obligatorii care includ cerințe legate de gestionarea gunoiului de grajd și de sol, cum ar fi acoperirea minimă a solului, menținerea materiei organice a solului și prevenirea eroziunii. Normele respective sunt prevăzute în cerințele de reglementare în materie de gestionare (SMR) și în standardele referitoare la bunele condiții agricole și de mediu (GAEC).
- Practicile de **înverzire** au obiective de conservare a solului, cum ar fi diversificarea culturilor sau menținerea pajiștilor permanente. Unele zone de interes ecologic (ZIE) pot fi, de asemenea, benefice pentru soluri.
- În cadrul programelor de dezvoltare rurală, statele membre pot acorda sprijin pentru **angajamentele de agromediu și climă** (AECM), care presupun practici agricole voluntare benefice pentru mediu și implică eforturi mai mari decât cele impuse de normele obligatorii. Statele membre pot acorda sprijin și pentru alte măsuri cu impact potențial asupra solului și a gunoiului de grajd, cum ar fi sprijinul pentru agricultura ecologică, pentru investiții, pentru schimbul de cunoștințe și pentru servicii de consiliere.

12 **Figura 3** prezintă proporția instrumentelor PAC relevante pentru sol în raport cu suprafața agricolă utilizată din UE și din cele cinci state membre selectate de Curte pentru audit. Procentul variază de la un stat membru la altul, dar se observă că măsurile voluntare de agromediu și climă (AECM) se aplică pe o suprafață mult mai mică decât ecocondiționalitatea și înverzirea.

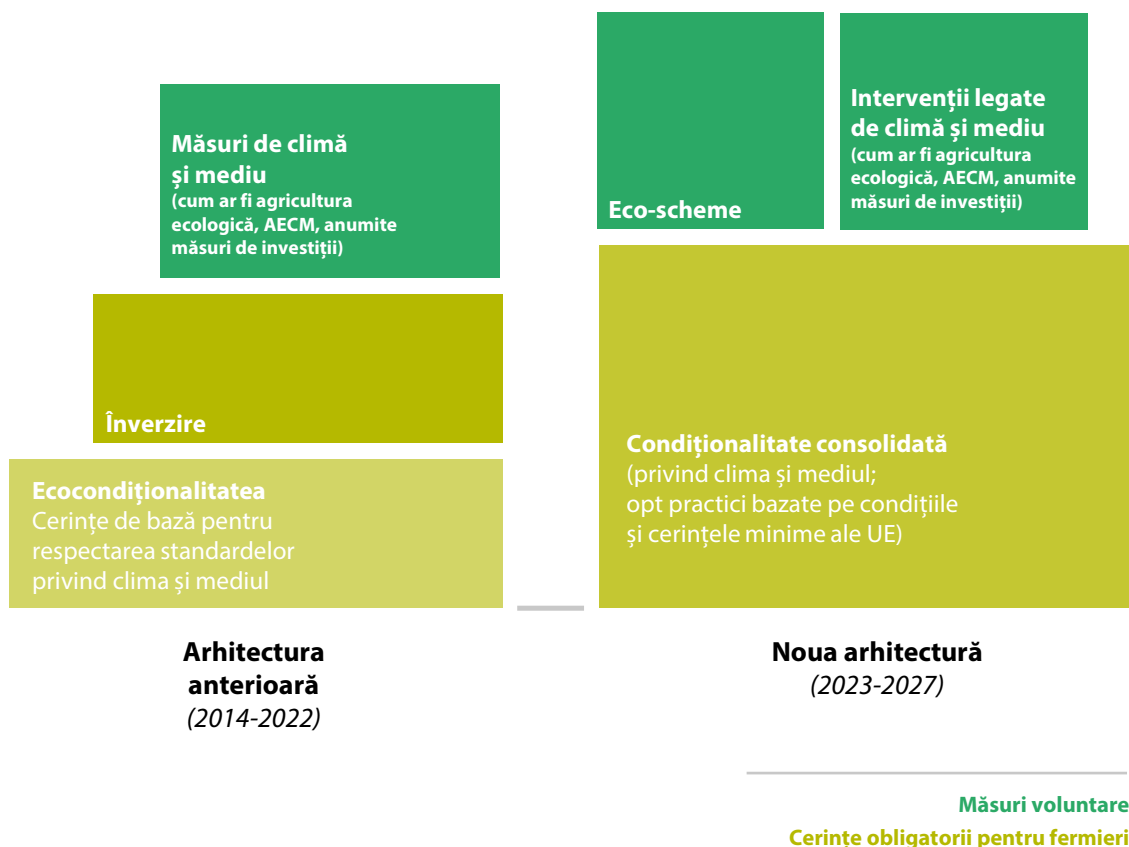
Figura 3 – Suprafața agricolă care făcea obiectul cerințelor de mediu în 2020

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

13 Perioada de programare 2014-2020 a fost prelungită până în 2022. Fiecare stat membru trebuie să își stabilească măsurile PAC într-un plan strategic pentru perioada 2023-2027. **Figura 4** compară noua arhitectură verde cu cea din perioada de programare anterioară.

Figura 4 – Arhitectura verde în PAC anterioară și în noua PAC

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

14 Directiva privind nitrații se axează pe poluarea cu nutrienți proveniți din agricultură și stabilește o limită pentru cantitatea de azot din gunoiul de grajd care poate fi aplicată în zonele poluate (*anexa I*). Aceasta promovează bunele practici agricole, cum ar fi aplicarea unor cantități adecvate de nutrienți pentru culturi, aplicarea nutrienților numai în condiții climatice și de creștere a culturilor adecvate și evitarea aplicării de nutrienți în perioadele cu precipitații abundente sau pe terenuri înghețate.

Rolul Comisiei și al statelor membre

15 În cazul PAC, se aplică [principiul gestiunii partajate](#), iar în cazul Directivei privind nitrații, se aplică [principiul subsidiarității](#). Astfel, Comisia și statele membre au o responsabilitate comună în ceea ce privește punerea în aplicare a acestor politici.

16 Comisia propune și pune în aplicare legislația și politicile agricole, de mediu și climatice, inclusiv PAC și Directiva privind nitrații. Statele membre sunt responsabile de punerea în aplicare a acestor politici în strânsă cooperare cu Comisia, prin intermediul planurilor și al programelor naționale.

17 În temeiul directivei, statele membre au obligația să ia măsurile necesare pentru a combate excesul de nitrați din ape și să furnizeze dovezi că măsurile luate sunt suficiente. Comisia ar trebui să monitorizeze impactul măsurilor luate de statele membre asupra calității apei și să solicite acțiuni suplimentare atunci când aceste măsuri sunt insuficiente. Directiva privind nitrații în sine nu prevede sancțiuni, dar Comisia poate sesiza Curtea de Justiție a UE cu privire la statele membre care nu iau suficiente măsuri în temeiul acestei directive.

Finanțarea din partea UE

18 Comisia nu dispune de o estimare a cheltuielilor din PAC pentru sol și gunoiul de grajd. Curtea a încercat să obțină o valoare prin aplicarea metodei de urmărire utilizate de Comisie. Deși criticată de Curte în trecut¹², această metodă a fost totuși utilizată aici pentru a avea un ordin de mărime a cheltuielilor, dat fiind că nu este disponibilă nicio altă metodă. Utilizând această metodă, Curtea estimează că finanțarea alocată din PAC pentru gestionarea durabilă a solurilor și a gunoiului de grajd s-a ridicat la aproximativ 85 de miliarde de euro în perioada 2014-2020.

---

¹² [Raportul special nr. 09/2022](#): „Cheltuielile legate de climă din bugetul UE pentru perioada 2014-2020”.

Sfera și abordarea auditului

19 Prin acest audit, Curtea a urmărit să evalueze dacă Comisia și statele membre au utilizat în mod eficace instrumentele UE disponibile pentru gestionarea durabilă a solurilor agricole și a gunoiului de grajd. S-a evaluat, în special:

- o dacă condițiile aferente plăților directe către fermieri (standardele de ecocondiționalitate și practicile de înverzire) erau suficient de ambițioase;
- o dacă măsurile voluntare din cadrul PAC în domeniul dezvoltării rurale au fost bine direcționate și erau finanțate în mod adecvat; și
- o care a fost impactul derogărilor în temeiul Directivei privind nitrații și dacă Comisia se asigură de aplicarea cerințelor acesteia privind gestionarea gunoiului de grajd.

20 Curtea a examinat, de asemenea, dacă Comisia și statele membre au evaluat rezultatele obținute și dacă au tras concluziile adecvate în vederea pregătirii pentru provocările viitoare. Inițiativa legislativă care este în curs de elaborare de către Comisie în 2023 oferă ocazia de a fixa standarde mai ambițioase pentru gestionarea solului și a gunoiului de grajd și de a îmbunătăți colectarea, monitorizarea și evaluarea datelor privind sănătatea solului. Curtea se așteaptă ca auditul său să aducă o valoare adăugată în acest context.

21 Auditul a acoperit măsurile și acțiunile din cadrul PAC relevante pentru gestionarea gunoiului de grajd care au fost întreprinse în cadrul punerii în aplicare a Directivei privind nitrații. Împădurirea, care joacă un rol în protejarea solului, nu a intrat în sfera auditului, dat fiind că a făcut obiectul unui [raport special al Curții privind silvicultura](#).

22 Curtea a acoperit perioada 2014-2020, cu o dimensiune prospectivă pentru perioada 2023-2027. Au fost intervievați funcționari din cadrul Comisiei și s-a examinat documentația acesteia pentru a analiza modul în care Comisia evaluase necesitatea adoptării unor măsuri UE, concepute măsurile respective, monitorizase punerea lor în aplicare și le evaluase efectele. Curtea a auditat, de asemenea, autorități de resort din Germania (Saxonia Inferioară), Irlanda, Spania (Andaluzia), Franța și Țările de Jos, unde:

- a colectat probe de audit prin intermediul analizei de documente și de date;

- a interviat reprezentanți ai autorităților responsabile de conceperea și de punerea în aplicare a măsurilor UE.

23 Aceste state membre au fost selectate pe baza unor caracteristici specifice – cum ar fi natura amenințărilor la adresa solurilor agricole și bilanțul azotului (a se vedea *anexa II*).

24 Totodată, Curtea a trimis un chestionar autorităților naționale din celelalte 22 de state membre și a obținut răspunsuri de la 19 dintre acestea. În vederea elaborării observațiilor sale, Curtea a analizat și a utilizat răspunsurile primite, în combinație cu alte surse de probe.

Observații

Condițiile pentru plățile directe nu sunt suficient de exigente pentru a asigura gestionarea durabilă a solului

Standardele de ecocondiționalitate au potențialul de a combate amenințările legate de gestionarea solului și a gunoiului de grajd

25 Cerințele de ecocondiționalitate se aplică pe aproximativ 85 % din suprafața agricolă din UE¹³ (a se vedea *figura 3*). Ele sunt astfel un instrument care se poate dovedi util pentru combaterea problemelor în materie de gestionare a solului și a gunoiului de grajd în UE. Curtea a evaluat măsura în care standardele (GAEC-urile relevante și SMR) permit exploatarea acestui potențial, prin evaluarea cerințelor lor într-o serie de state membre selectate și a măsurii în care acest potențial este redus din cauza suprapunerii standardelor.

26 Regulamentul privind PAC¹⁴ include trei standarde relevante pentru gestionarea solului. Acestea sunt concepute cu scopul de a promova practicile benefice pentru sol și de a le interzice pe cele dăunătoare. Sunt incluse aici acoperirea minimă a solului (GAEC 4), practicile de gestionare minimă a terenului pentru limitarea eroziunii (GAEC 5) și menținerea materiei organice a solului (GAEC 6).

27 Statele membre trebuie să stabilească cerințe specifice la nivel național care să le permită să se concentreze asupra celor mai importante probleme cu care se confruntă. De exemplu, în Irlanda, unde majoritatea terenurilor agricole sunt utilizate pentru pășunatul bovinelor, autoritățile și-au concentrat cerințele din cadrul GAEC 5 pe evitarea pășunatului excesiv și a bătătoririi solului. În Franța, aratul vertical este interzis pe parcelele cu o pantă mai mare de 10 %.

28 Pe lângă cele trei standarde legate de sol, articolele 4 și 5 din Directiva privind nitrații sunt incluse în sfera ecocondiționalității prin cerința SMR 1 „Protecția apelor împotriva poluării cu nitrați”. Aceasta se aplică pentru toți beneficiarii din zonele desemnate ca zone vulnerabile la nitrați. Curtea a examinat cerințele stabilite de

¹³ Valoarea pentru 2020 este bazată pe indicatorul „suprafața agricolă care face obiectul cerințelor de mediu”.

¹⁴ Anexa II la Regulamentul (UE) nr. 1306/2013 din 17 decembrie 2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune.

statele membre pentru a asigura gestionarea durabilă a gunoiului de grajd (în **caseta 3** este prezentat un exemplu de astfel de cerințe pentru Franța). S-a constatat că, în Țările de Jos, deși cerințele aferente SMR 1 fuseseră definite, acestea includ practici uzuale, cum ar fi interzicerea împrăștierei gunoiului de grajd pe terenuri arabile cu o pantă de 18 % sau mai mare.

Caseta 3

Cerințe stabilite în Franța în temeiul SMR 1

- (1) Respectarea perioadelor în care este interzisă împrăștierea
- (2) Prezența unei capacități suficiente de depozitare a gunoiului de grajd
- (3) Respectarea echilibrului fertilizării cu azot
- (4) Analizele de sol
- (5) Respectarea limitei anuale de 170 kg de azot per hectar de suprafață agricolă utilizată
- (6) Respectarea condițiilor specifice pentru împrăștiere
- (7) Prezența unei acoperiri vegetale pentru a limita scurgerile de azot în timpul perioadelor ploioase
- (8) Prezența unei acoperiri vegetale permanente de-a lungul anumitor cursuri de apă

29 Curtea a constatat, de asemenea, că sfera largă de cuprindere a SMR 1 se suprapune cu GAEC-urile și, prin urmare, reduce potențialul acestora de a combate amenințările legate de gestionarea solului și a gunoiului de grajd. De exemplu, în Franța, GAEC 4 privind acoperirea minimă a solului se aplică numai în zonele vulnerabile la nitrați, aceasta fiind deja o condiție aplicată în temeiul SMR 1. Ca rezultat, 11 % din terenul arabil din Franța a fost lăsat necoperit în 2017. În mod similar, în Irlanda, Germania și Țările de Jos, cerințele GAEC 1 se suprapun cu cerințele SMR 1. Comisia a confirmat că scopul GAEC 4 este de a garanta protecția minimă a solului, indiferent de acțiunile planificate în temeiul Directivei privind nitrații.

Cerințele de ecocondiționalitate pot contribui la sănătatea solului, dar, adesea, ele antrenează doar îmbunătățiri limitate ale practicilor agricole

30 Statele membre ar trebui să stabilească cerințe care au un impact pozitiv asupra sănătății solului. Nivelul cerințelor este adecvat atunci când aplicarea standardelor începe să aibă un efect pozitiv asupra sănătății solului pe suprafețe mari. În primele etape ale politicii de ecocondiționalitate, Curtea a arătat, în [raportul său din 2008](#), că, întrucât se aplică tuturor fermierilor, cerințele și standardele în materie de ecocondiționalitate trebuiau stabilite la un nivel minim robust. Curtea a analizat standardele și cerințele din statele membre selectate și informațiile de la nivelul Comisiei pentru a evalua dacă nivelul cerințelor era suficient de ridicat.

31 Raportul Comisiei de evaluare a performanței PAC recunoaște că „*per ansamblu, statele membre nu au utilizat pe deplin instrumentele de adaptare disponibile în cadrul PAC (de exemplu, ecocondiționalitatea)*”¹⁵. În evaluarea sa privind măsurile PAC legate de resursele naturale¹⁶, Comisia a concluzionat că „statele membre [...] au ales o abordare minimalistă pentru anumite condiții mai generalizate de ecocondiționalitate și de înverzire”. Examinarea efectuată de Curte asupra statelor membre selectate confirmă o astfel de concluzie în ceea ce privește gestionarea solului și a gunoiului de grajd. Curtea a constatat că, adesea, cerințele de la nivelul statelor membre impuse în temeiul standardelor referitoare la sol nu necesitau nicio modificare sau doar puține modificări ale practicilor agricole existente.

32 Curtea a analizat numărul de neconformități detectate de autoritățile naționale în statele membre selectate. De exemplu, în Țările de Jos, numărul de neconformități pentru cele trei standarde legate de sol a fost zero în perioada 2016-2021. Acesta este un indiciu că standardele respective nu sunt exigente.

33 GAEC 4 privind acoperirea minimă a solului se aplică pentru terenurile arabile. În Irlanda, unde 92 % din suprafața agricolă utilizată este pajiște, standardul se aplică, prin urmare, numai pentru o suprafață limitată. În Spania și Germania, acest GAEC impune constrângeri fermierilor. De exemplu, în Spania, GAEC-ul care vizează pantele și impune cerințe suplimentare în ceea ce privește terenurile lăsate în pârlă și culturile permanente a condus la un număr relativ mare de neconformități.

---

¹⁵ [COM\(2021\) 815 final](#), Raport privind punerea în aplicare a cadrului comun de monitorizare și evaluare, 16.12.2021, p. 7.

¹⁶ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, [SWD\(2021\) 425 final](#), *Executive summary of the evaluation – Impact of the CAP on biodiversity, soil and water (natural resources)*, p. 2.

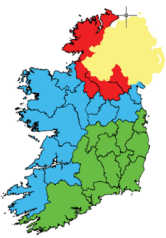
34 Curtea nu a identificat, în niciunul dintre cele cinci state membre selectate, vreun indiciu că GAEC 6 privind menținerea nivelului de materie organică a solului, prin interzicerea arderii miriștilor, impune vreo modificare a practicilor agricole existente.

35 Observația este valabilă și pentru GAEC 5 privind gestionarea minimă a terenurilor, dar într-o măsură mai mică. Un exemplu în acest sens este interzicerea lucrărilor pe parcelele saturate cu apă în Franța, care este deja practica actuală.

36 Curtea a identificat bune practici care au consolidat eficacitatea măsurilor existente pentru gestionarea durabilă a gunoiului de grajd. În special, trei dintre statele membre selectate și-au declarat întregul teritoriu ca zone vulnerabile la nitrați (Germania, Irlanda și Țările de Jos), ceea ce maximizează zona de aplicare a SMR 1.

37 În Irlanda, capacitățile de depozitare a gunoiului de grajd și perioadele de interdicție pentru împrăștierea gunoiului de grajd sunt diferențiate în funcție de trei zone definite pe baza unor parametri precum tipul de soluri și precipitațiile (a se vedea [figura 5](#)). De asemenea, Irlanda a pus în aplicare dispoziții în temeiul SMR 1 referitoare la aplicarea fosfaților, pe lângă cele referitoare la azot. Acest lucru nu este obligatoriu, ci răspunde unei nevoi naționale specifice, întrucât Irlanda are unul dintre cele mai mari surplusuri de fosfor din UE.

Figura 5 – Regionalizarea a două componente-cheie ale SMR 1 în Irlanda

Zone	Componentă-cheie: capacitatea de depozitare necesară în funcție de zonă	Componentă-cheie: perioada de interdicție a împrăștierii, în funcție de zonă																										
	<table border="1"> <tr> <td>A</td> <td>16 săptămâni</td> </tr> </table>	A	16 săptămâni	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Tipul de îngrășămintă</th> <th>Data de început</th> <th>Zona A</th> <th>Zona B</th> <th>Zona C</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Chimice</td> <td>15.9 până la</td> <td>12,1</td> <td>15,1</td> <td>31,1</td> </tr> <tr> <td>Organice</td> <td>15.10 până la</td> <td>12,1</td> <td>15,1</td> <td>31,1</td> </tr> <tr> <td>Gunoi de grajd din exploatație</td> <td>1.11 până la</td> <td>12,1</td> <td>15,1</td> <td>31,1</td> </tr> </tbody> </table>					Tipul de îngrășămintă	Data de început	Zona A	Zona B	Zona C	Chimice	15.9 până la	12,1	15,1	31,1	Organice	15.10 până la	12,1	15,1	31,1	Gunoi de grajd din exploatație	1.11 până la	12,1	15,1	31,1
	A	16 săptămâni																										
	Tipul de îngrășămintă	Data de început	Zona A	Zona B	Zona C																							
	Chimice	15.9 până la	12,1	15,1	31,1																							
	Organice	15.10 până la	12,1	15,1	31,1																							
Gunoi de grajd din exploatație	1.11 până la	12,1	15,1	31,1																								
<table border="1"> <tr> <td>B</td> <td>18 săptămâni</td> </tr> </table>	B	18 săptămâni																										
B	18 săptămâni																											
<table border="1"> <tr> <td>C (Donegal și Leitrim)</td> <td>20 de săptămâni</td> </tr> </table>	C (Donegal și Leitrim)	20 de săptămâni																										
C (Donegal și Leitrim)	20 de săptămâni																											
<table border="1"> <tr> <td>C (Cavan și Monaghan)</td> <td>22 de săptămâni</td> </tr> </table>	C (Cavan și Monaghan)	22 de săptămâni																										
C (Cavan și Monaghan)	22 de săptămâni																											

Sursa: Department of Agriculture, Food and the Marine, *Explanatory Handbook for Cross Compliance Requirements*, p. 11 și 13.

38 În Germania și Franța, autoritățile au înăsprit cerințele de condiționalitate în zonele poluate cu nitrați. În Spania, cerințele GAEC 6 acoperă și aplicarea dejecțiilor lichide, ceea ce extinde domeniul de aplicare al cerinței dincolo de zonele vulnerabile la nitrați.

Nivelul de ambiție și efectele ecocondiționalității asupra gestionării durabile a solului și a gunoiului de grajd rămân în mare parte neevaluate

39 Comisia a evaluat anual măsurile luate de statele membre pentru punerea în aplicare a GAEC-urilor, din perspectiva exhaustivității și a compatibilității cu dispozițiile [Regulamentului \(UE\) nr. 1306/2013](#). Ea nu a formulat însă observații cu privire la nivelul de ambiție al standardelor.

40 În examinarea de către Comisie a planurilor strategice naționale PAC, se precizează că *„evaluarea ambiției în materie de mediu și climă trebuie să țină seama de toate instrumentele PAC care acționează în sinergie, nu doar de condiționalitate”*. Astfel, Comisia realizează o evaluare holistică a ambițiilor PAC în materie de mediu, fără a face distincție între cerințele de condiționalitate obligatorii și cele aferente măsurilor voluntare.

41 În [raportul său din 2016 privind ecocondiționalitatea](#), Curtea a constatat că ecocondiționalitatea nu face obiectul unui control suficient de către Comisie. Acest lucru este confirmat de evaluarea impactului care a însoțit propunerile legislative pentru PAC post-2020¹⁷.

42 Efectul ecocondiționalității asupra gestionării durabile a solului și a gunoiului de grajd rămâne în mare parte neevaluat. Acesta era cazul în cele cinci state membre selectate. Sondajul realizat de Curte confirmă, de asemenea, această lipsă de evaluare: foarte puține dintre răspunsurile primite au putut demonstra că avea loc o astfel de evaluare. În schimb, Comisia a publicat în noiembrie 2020 [un studiu specific referitor la impactul PAC asupra gestionării durabile a solului](#).

Modificările aduse condițiilor asociate plăților directe din perioada 2023-2027 nu sunt suficiente

43 Peste jumătate dintre respondenții la sondajul Curții considerau că normele de ecocondiționalitate pentru protecția solului din perioada 2014-2022 nu au suferit modificări semnificative. Numai 13 % dintre respondenți au menționat modificări aduse GAEC considerate ca fiind deosebit de relevante pentru protecția solurilor agricole și/sau pentru gestionarea gunoiului de grajd în cadrul PAC 2023-2027. Pentru a evalua mai bine riscul unor modificări insuficiente ale conținutului cerințelor de condiționalitate din perioada 2023-2027, Curtea a examinat principalele standarde și

---

¹⁷ [SWD\(2018\) 301 final](#); 1.6.2018; partea 1/3; p. 9.

cerințe care se aplică pentru această perioadă în cele cinci state membre pe care le-a auditat.

44 O modificare importantă în PAC 2023-2027 este integrarea într-o condiționalitate consolidată a cerinței de a aplica practici agricole benefice pentru climă și mediu, așa-numita „înverzire” (a se vedea punctul **13**). O consecință-cheie a acestei modificări este reducerea numărului de ferme scutite de la înverzire și cerința ca o populație mai largă să aplice normele respective. Curtea a constatat că astfel de derogări de la normele privind înverzirea au fost larg răspândite în perioada 2014-2022 (*caseta 4*).

Caseta 4

Derogări de la cerințele de înverzire

Cu privire la Franța, Curtea a estimat că, în perioada 2017-2019, doar aproximativ 35 % dintre ferme au fost obligate să aplice cele trei practici de înverzire (diversificarea culturilor, menținerea pajiștilor permanente, zonele de interes ecologic).

În Irlanda, 94 % dintre ferme sunt scutite de la punerea în aplicare a diversificării culturilor și a unei zone de interes ecologic, în principal din cauza faptului că 90 % din suprafața agricolă din această țară este acoperită cu pajiști permanente.

Pragul de 15 ha pentru dimensiunea fermei introdus de legislația UE pare prea ridicat în cazul Spaniei, având în vedere structura sectorului agricol din această țară, permițând numeroase excepții de la punerea în aplicare a zonelor de interes ecologic: în 2020, 64 % dintre exploatații au fost scutite de la aplicarea acestei cerințe.

45 Impactul acestei extinderi a cerințelor de înverzire la o populație mai largă riscă însă să fie scăzut. Două dintre rapoartele speciale anterioare ale Curții, privind [înverzirea](#) și, respectiv, [biodiversitatea pe terenurile agricole](#), au evidențiat limitele efectelor înverzirii asupra modificărilor aduse practicilor agricole. Potrivit unui studiu recent din Germania, care a evaluat contribuția măsurilor de înverzire la reducerea amenințărilor la adresa solurilor agricole¹⁸, cuantumul subvențiilor agricole anuale plătite fermelor pentru înverzire se ridică la 1,5 miliarde de euro, în timp ce costul

¹⁸ *Geringe Umweltwirkung, hohe Kosten – Ergebnisse und Empfehlungen aus dem Projekt „Evaluierung der Gemeinsamen Agrarpolitik aus Sicht des Umweltschutzes II”*, Norbert Röder, Andrea Ackermann, Sarah Baum, Johannes Wegmann – Thünen-Institut für Ländliche Räume, Braunschweig, Jörn Strassemeyer, Franz Pöllinger – Julius-Kühn-Institut, Kleinmachnow, 71/2021.

pentru ferme a fost estimat la 190 de milioane de euro. Studiul a concluzionat că aceste fonduri considerabile au avut doar un impact scăzut asupra mediului.

46 [Regulamentul din 2021](#) privind planurile strategice PAC stabilește principiul unui nivel sporit de ambiție a statelor membre în ceea ce privește obiectivele în materie de mediu și climă. Un exemplu din regulament este înlocuirea unei cerințe privind diversificarea culturilor cu o cerință mai exigentă privind rotația culturilor. În cadrul examinării sale, Curtea nu a identificat niciun caz de relaxare a condițiilor, cu excepția GAEC 6 (a se vedea punctul **47**). Totuși, Curtea a constatat că, în Franța, autoritatea de mediu a identificat în mod clar riscul de creștere limitată a nivelului de ambiție în materie de mediu atunci când a evaluat planul strategic.

47 Comisia a concluzionat că noua concepție de la baza fostului GAEC 4 privind acoperirea minimă a solului era mai cuprinzătoare. În același timp, Comisia a concluzionat și că fostul GAEC 5 nu a suferit modificări semnificative. În plus, aceasta a constatat că nu a existat nicio modificare de fond a fostului GAEC 6, al cărui obiectiv inițial era protejarea materiei organice a solului prin practici adecvate și nu se limita la interzicerea arderii miriștilor arabile. Noua versiune a GAEC-ului se axează exclusiv pe această practică, ceea ce înseamnă că, în realitate, condițiile au fost relaxate.

48 Analiza Curții a arătat, de asemenea, că, în pofida anumitor îmbunătățiri, cum ar fi cele din Spania și Germania, modificările condițiilor de punere în aplicare a GAEC-urilor legate de sol rămân, per ansamblu, limitate pentru perioada 2023-2027 în comparație cu cele din perioada 2014-2022 ([anexa III](#)).

49 Cadrul UE pentru perioada 2023-2027 include o nouă cerință SMR care pune în aplicare anumite dispoziții ale [Directivei-cadru privind apa](#). Curtea consideră că această includere este relevantă în raport cu gestionarea gunoiului de grajd. De exemplu, în Spania, noua cerință SMR interzice acumularea sau menținerea grămezilor de gunoi de grajd sau de alte îngrășăminte anorganice care ar putea duce la eluvionarea nitraților din sol.

50 Pe de altă parte, domeniul de aplicare al SMR care asigură punerea în aplicare a Directivei privind nitrații rămâne neschimbat la nivelul UE¹⁹ pentru perioada 2023-2027. Curtea a identificat o singură condiție (interzicerea stivuirii gunoiului de grajd în

---

¹⁹ Anexa III la [Regulamentul \(UE\) 2021/2115](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC).

perioadele ploioase dintre 1 septembrie și 31 martie) care va fi adăugată la cadrul SMR existent [în Spania (Andaluzia)]. Curtea nu a putut identifica schimbări majore în ceea ce privește punerea în aplicare a acestei cerințe SMR în Irlanda. În Țările de Jos și în Franța, aceasta nu fusese încă actualizată la momentul auditului.

51 Pentru a proteja solurile bogate în carbon, cadrul 2023-2027 include o nouă condiție GAEC privind protejarea zonelor umede și a turbăriilor (GAEC 2). Potrivit Comisiei, 11 state membre au decis să pună în aplicare GAEC 2 începând din 2023. [Regulamentul \(UE\) 2021/2115](#) permite amânarea punerii în aplicare până în 2024 sau 2025, pentru a ține seama de faptul că ar putea fi încă necesare lucrări pregătitoare. Curtea a constatat că niciunul dintre statele membre selectate nu era în măsură să pună în aplicare acest GAEC înainte de 2024 pe întregul teritoriu național.

Diracționare limitată a măsurilor voluntare și evaluare insuficientă a impactului acestora

Finanțarea pentru dezvoltare rurală direcționată către zonele cu cele mai presante probleme legate de sol a fost una redusă

52 În vederea maximizării efectelor fondurilor, Curtea consideră că ar fi trebuit alocată o finanțare suficientă pentru zonele cu probleme acute ale solului. Ea a examinat dacă plățile de agromediu au fost bine direcționate în acest sens.

53 S-a constatat că Comisia identificase o lipsă generală de direcționare a fondurilor. În evaluarea sa privind măsurile PAC legate de resursele naturale²⁰, Comisia a concluzionat că „statele membre au refuzat să aloce o finanțare mai mare pentru măsurile cele mai direcționate” și că elaborarea generală a politicii nu a abordat „în mod suficient anumite presiuni și nevoi”.

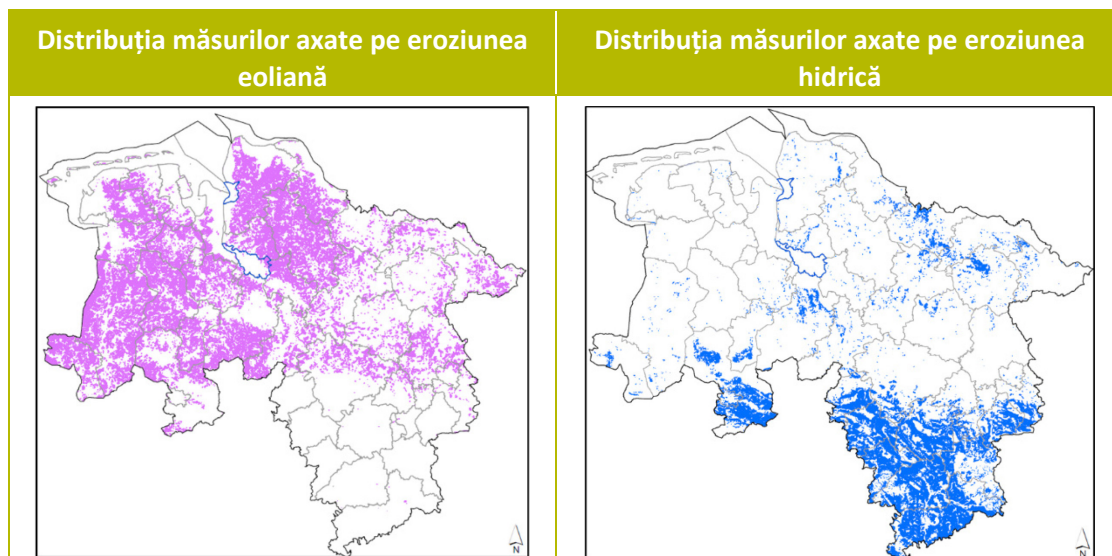
54 Analiza Curții cu privire la programele de dezvoltare rurală selectate a arătat că există o gamă largă de abordări în materie de direcționare (geografică sau în funcție de tipul de agricultură) a măsurilor de agromediu și climă destinate să remedieze problemele legate de biodiversitate, apă și sol. Acest lucru a afectat măsura în care fondurile au fost alocate zonelor cu cele mai acute probleme legate de sol, precum și capacitatea de a identifica impactul cheltuielilor.

²⁰ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, [SWD\(2021\) 425 final](#), *Impact of the CAP on biodiversity, soil and water (natural resources)*, p. 2.

55 În Spania (Andaluzia), măsurile care corespund cvasitotalității cheltuielilor planificate pentru sol sunt direcționate pe o bază geografică. Cu toate acestea, deși autoritățile spaniole au identificat 26 % din suprafața agricolă ca prezentând un risc ridicat de eroziune, mai puțin de un sfert din cheltuielile efectuate în cadrul măsurilor privind solul au fost consacrate zonelor de risc respective.

56 Germania (Saxonia Inferioară) alocă o mică parte din finanțare măsurilor privind solul și o parte mai mare măsurilor privind biodiversitatea și apa, dintre care unele aduc o contribuție secundară la protecția solului. În ceea ce privește măsurile pentru sol, autoritățile au utilizat măsuri de agromediu și climă direcționate pe bază geografică pentru a combate eroziunea eoliană în partea de nord și eroziunea hidrică în partea de sud a regiunii (*figura 6*). Aceste măsuri au reprezentat 3,7 % din fonduri și au acoperit mai puțin de 0,2 % din suprafața sprijinită. S-a raportat că ele au avut un efect semnificativ.

Figura 6 – Distribuția măsurilor de agromediu și climă în Saxonia Inferioară

Sursa: © Niedersächsisches Ministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz. Elaborată de SLA Servicezentrum Landentwicklung und Agrarförderung.

57 Franța (Midi-Pirinei) a elaborat măsuri de îmbunătățire a sistemului agricol în ansamblu, mai degrabă decât să vizeze problemele legate de sol pe o bază geografică. Deși măsurile legate de biodiversitate și de apă pot contribui, de asemenea, la protecția solului, un studiu național confirmă că aspectelor legate de sol nu li se acordă

suficientă atenție în niciunul dintre programele regionale de dezvoltare rurală din Franța²¹.

58 Pentru anumite măsuri de agromediu, Irlanda utilizează o abordare pe trei niveluri pentru a viza tipuri specifice de ferme. De exemplu, un nivel oferă acces prioritar fermierilor care practică creșterea intensivă a animalelor și fermierilor cu peste 30 ha de culturi arabile. În pofida acestei prioritizări, principalii beneficiari au fost fermele mici sau exploatațiile în care activitatea agricolă era secundară, deoarece măsura s-a dovedit a fi mai puțin atractivă din punct de vedere financiar decât se anticipase pentru fermele intensive mai mari, consacrate exclusiv agriculturii, din sudul și estul țării, unde presiunile asupra mediului cauzate de agricultură sunt cele mai mari.

59 Țările de Jos au elaborat doar măsuri privind biodiversitatea și apa. Deși aceste măsuri ar putea avea efecte pozitive asupra solului, niciuna nu a fost direcționată către zone cu probleme cunoscute ale solului, cum ar fi tasarea-compactarea, declinul materiei organice a solului, declinul biodiversității sau eroziunea solului.

60 În ceea ce privește caracterul suficient al finanțării, Curtea consideră că alocarea resurselor financiare ar trebui să reflecte atât gravitatea problemelor identificate legate de sol, cât și îmbunătățirile vizate pentru perioada respectivă²². Acestea din urmă ar trebui să fie demonstrate printr-un grad adecvat de adoptare a măsurilor și prin țintele stabilite.

61 Curtea a constatat că, în general, statele membre selectate au alocat fondurile pe baza unor criterii precum participarea anterioară la măsuri similare, resursele financiare disponibile și natura nevoilor identificate.

62 În toate statele membre selectate, măsurile privind solul au făcut parte dintr-un pachet de măsuri de mediu care acoperea biodiversitatea, apa și solul. Direcționarea limitată a măsurilor privind solul face dificilă cuantificarea cheltuielilor consacrate acestora. Atunci când a fost posibilă o astfel de cuantificare, de exemplu în Spania, Irlanda și Germania, Curtea a constatat o variație semnificativă a fondurilor alocate măsurilor privind solul, de la 45,8 % din acest pachet în Irlanda la 3,9 % în Germania (Saxonia Inferioară).

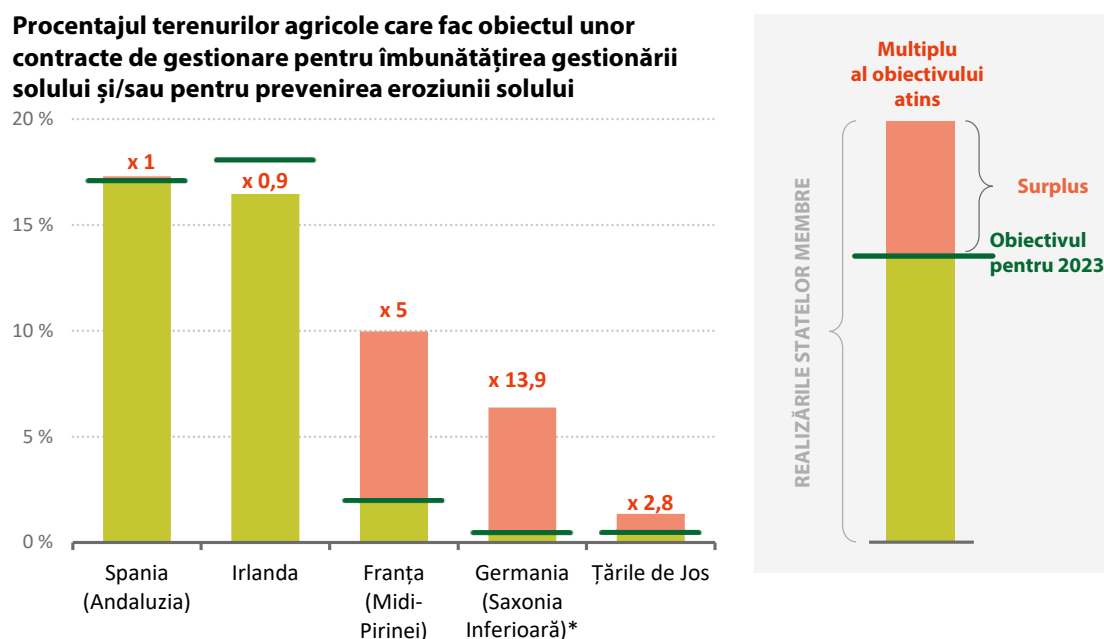
---

²¹ Centre d'études et de prospective – *Bilan des évaluations in itinere des Programmes de développement rural (PDR) régionaux* – nr. 162 – martie 2021, p. 4.

²² Raportul special nr. 07/2011: „Este sprijinul pentru agromediu bine conceput și bine gestionat?”, punctul 91.

63 Deoarece nu există măsuri specifice pentru sol, statelor membre le este dificil să stabilească nivelul de finanțare necesar pentru abordarea problemelor legate de sol și pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite în programul de dezvoltare rurală în legătură cu „procentajul terenurilor agricole care fac obiectul contractelor de gestionare pentru îmbunătățirea gestionării solului și/sau pentru prevenirea eroziunii solului”. Analiza Curții sugerează că statele membre au stabilit ținte foarte scăzute care trebuiau atinse până în 2023. **Figura 7** arată că aceste obiective au fost în mare măsură atinse în Irlanda și Spania sau au fost chiar depășite cu mult în Franța (Midi-Pirinei), în Germania (Saxonia Inferioară) încă de la începutul perioadei și în Țările de Jos în 2020.

Figura 7 – Atingerea obiectivului pentru 2023 fixat în legătură cu procentajul terenurilor agricole care fac obiectul unor contracte de gestionare pentru îmbunătățirea gestionării solului și/sau pentru prevenirea eroziunii solului

(*) Pentru Saxonia Inferioară, obiectivul de 0,46 % a fost ajustat în 2021 la 1,96 % printr-o modificare a programului, iar realizarea este de peste trei ori mai mare decât obiectivul ajustat.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor naționale.

Programele de dezvoltare rurală conțineau puține măsuri în materie de gestionare a gunoiului de grajd, în pofida problemelor cunoscute legate de surplusul de azot

64 Ca parte a eforturilor de remediere a problemei surplusului de azot, Curtea s-ar fi așteptat ca autoritățile statelor membre să includă în programele lor de dezvoltare rurală măsuri pentru a îmbunătăți gestionarea gunoiului de grajd în zonele cele mai afectate și să încurajeze utilizarea acestora de către fermieri. În urma examinării programelor de dezvoltare rurală selectate, Curtea a identificat puține măsuri menite să îmbunătățească gestionarea gunoiului de grajd în zone cunoscute ca având un surplus de azot.

65 Germania (Saxonia Inferioară) a raportat un surplus de azot de până la categoria superioară de 120-162 kg/ha de azot pentru perioada 2016-2019. Numai 1 % din bugetul total a fost alocat direct către această problemă și măsura asociată de agromediu și climă nu a fost direcționată întotdeauna către zonele în care exista un surplus de azot.

66 În Spania (Andaluzia), surplusul de azot la hectar a crescut cu aproximativ 90 % între 2013 și 2017. Curtea nu a identificat nicio măsură de dezvoltare rurală care să vizeze în mod direct îmbunătățirea gestionării gunoiului de grajd. A fost identificată o singură măsură care limita densitatea animalelor pe hectar, ceea ce ar putea contribui indirect la reducerea surplusului de azot la hectar.

67 Potrivit Comisiei²³, în perioada 2016-2019, surplusul total de azot în Irlanda a fost cu 39 % mai mare decât în perioada de raportare precedentă. Majoritatea acțiunilor legate de gestionarea gunoiului de grajd și prevăzute în programul de dezvoltare rurală constau în măsuri de schimb de cunoștințe și în măsuri de investiții, și nu în măsuri privind biodiversitatea, apa sau solul. Curtea a estimat că cheltuielile privind gestionarea gunoiului de grajd reprezentau 1,4 % din totalul cheltuielilor pentru dezvoltarea rurală. Surplusul de fosfor din Irlanda rămâne printre cele mai ridicate din UE²⁴ (a se vedea punctul 37).

68 În aceeași perioadă, în Țările de Jos, surplusul de azot, în special din gunoiul de grajd, a crescut cu 10 %. Nu au fost planificate măsuri de dezvoltare rurală și nu au fost alocate fonduri UE pentru remedierea problemei.

---

²³ SWD(2021) 1001 final, partea 22/38, p. 403.

²⁴ *Ibidem*, p. 421.

69 În Franța (Bretania), gestionarea gunoiului de grajd a fost identificată ca fiind o problemă majoră și au fost planificate măsuri specifice de dezvoltare rurală pentru a o soluționa. Conform estimărilor Curții, acestea reprezentau aproximativ 30 % din bugetul programului de dezvoltare rurală din perioada 2014-2020. Participarea ulterioară a fermierilor la măsurile relevante a fost însă scăzută în zonele cu surplus de azot²⁵.

Evaluările statelor membre conțineau puține informații cu privire la impactul măsurilor voluntare

70 Pentru a direcționa resursele în mod eficace, statele membre au nevoie de informații suficiente, relevante și fiabile cu privire la contribuția măsurilor voluntare la soluționarea problemelor legate de sol și de gunoiul de grajd. Curtea a examinat modalitățile de monitorizare și evaluare a măsurilor voluntare de dezvoltare rurală din cele cinci state membre auditate, cu scopul de a evalua calitatea informațiilor privind gestionarea durabilă a solului și a gunoiului de grajd furnizate la nivelul UE și la nivelul statelor membre.

71 Per ansamblu, s-a constatat că statele membre furnizează puține informații cu privire la contribuția adusă de măsurile voluntare în ceea ce privește îmbunătățirea gestionării durabile a solului și a gunoiului de grajd, fapt care limitează capacitatea Comisiei de a pune la dispoziție o imagine de ansamblu cuprinzătoare la nivelul UE.

72 În rapoartele lor anuale de implementare pentru 2018, statelor membre li s-a solicitat²⁶ să furnizeze informații cu privire la măsura în care intervențiile lor prevăzute în programul de dezvoltare rurală au sprijinit prevenirea eroziunii solului și îmbunătățirea gestionării solului. Dintre cele cinci state membre selectate, numai Spania (Andaluzia) a furnizat o estimare a contribuției aduse de măsurile voluntare vizând condițiile solului și doar Irlanda a furnizat o estimare în legătură cu gestionarea gunoiului de grajd.

---

²⁵ *La politique publique de lutte contre la prolifération des algues vertes en Bretagne*, Curtea de Conturi a Franței, iulie 2021, p. 67-69.

²⁶ Anexa V la [Regulamentul \(UE\) nr. 808/2014](#) de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR).

73 De exemplu, în Spania (Andaluzia), autoritățile au efectuat un studiu care arată că, acolo unde este aplicată, acoperirea solului cu plante ar putea reduce eroziunea cu 66 %. În raportul lor pentru anul 2018²⁷, acestea au estimat că, în perioada 2015-2018, măsurile din programul de dezvoltare rurală au prevenit pierderi ale solului de 2,3 milioane de tone. Autoritățile naționale irlandeze au estimat, în raportul lor pentru 2018²⁸, că măsurile din programul de dezvoltare rurală urmau să conducă la o reducere anuală pe termen lung între 5 % și 9 % pentru nitrați, fosfor, protoxid de azot și metan.

74 În rapoartele pe care le-a examinat, Curtea a identificat, de asemenea, cazuri în care indicatorii de impact fie lipseau (Franța), fie nu erau de actualitate [Franța, Germania, Spania (Andaluzia)]. Indicatorii de realizare rămân cel mai frecvent utilizat tip de indicatori. În Irlanda, de exemplu, raportul pentru 2018 utilizează informații sub formă de realizări pentru a raporta progrese satisfăcătoare în direcția atingerii obiectivului privind solul, dar nu produce informații specifice bazate pe rezultate în răspunsul său la întrebarea comună de evaluare referitoare la sol. În Țările de Jos, nu există indicatori sau evaluări conexe, întrucât programul de dezvoltare rurală nu include nicio măsură privind gestionarea gunoiului de grajd.

75 Doi factori limitează în special disponibilitatea în timp util a unor informații suficiente cu privire la contribuția măsurilor voluntare la remedierea problemelor legate de sol. În primul rând, complexitatea inerentă a logicii de intervenție a PAC²⁹ face foarte dificilă stabilirea unor relații cauză-efect și evaluarea contribuției măsurilor specifice la atingerea unui anumit obiectiv. În statele membre selectate, Curtea a găsit explicații pentru unele dintre limitările care afectează evaluarea contribuției PAC. De exemplu, în Franța, autoritățile au recunoscut că este dificil să se distingă care sunt efectele reale ale măsurilor PAC asupra concentrațiilor de efluenți, deoarece programul de dezvoltare rurală nu includea măsuri care să vizeze în mod specific gestionarea efluenților proveniți de la animale.

---

²⁷ Raportul referitor la Andaluzia, iunie 2019, p. 468.

²⁸ *Indecon Mid-Term Evaluation of the Rural Development Programme Ireland (2014-2020)*, august 2019, p. 172.

²⁹ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, *SWD(2021) 424 final, Impact of the CAP on biodiversity, soil and water (natural resources)*, p. 12.

76 În al doilea rând, astfel cum se menționează în evaluarea proprie a Comisiei, se observă „o disponibilitate limitată a unor date exacte, detaliate, oportune și omogene”, o altă problemă fiind timpul necesar pentru ca rezultatele măsurilor să devină vizibile³⁰. Raportul Comisiei privind performanța PAC în raport cu obiectivele sale evidențiază, la rândul său, aceste probleme³¹. Curtea a constatat că, în ceea ce privește tasarea-compactarea, salinizarea și poluarea, lipsesc date privind situarea, amploarea și gravitatea problemei în statele membre. De asemenea, nu există date la nivelul UE care să demonstreze modificarea biodiversității solului. Începând din 2018, Centrul Comun de Cercetare al Comisiei a inclus întrebări privind biodiversitatea solului într-un sondaj specific, care va furniza un scenariu de referință pentru monitorizarea și raportarea schimbărilor în viitor.

77 În mod similar, se observă o lipsă de date privind cantitatea și calitatea gunoiului de grajd³². Cel dintâi parametru este estimat pe baza șeptelului de animale și prin aplicarea factorilor de emisie.

Derogările și lipsa de date limitează eficacitatea restricțiilor privind aplicarea gunoiului de grajd

Poluarea solului a crescut în fermele care au beneficiat de o derogare de la limitele de azot

78 Directiva privind nitrații³³ limitează la 170 kg/ha de azot cantitatea de gunoi de grajd pe care o fermă o poate aplica pe terenuri. Comisia poate acorda o derogare de la această limită în cazul în care, potrivit unor criterii obiective, cantitatea de azot fixată și celelalte condiții nu vor duce la creșterea poluării apelor cu nitrați. Curtea a analizat tendințele bilanșurilor nutrienților pentru azot și fosfat pe baza raportării Comisiei cu privire la punerea în aplicare a Directivei privind nitrații pentru

³⁰ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, [SWD\(2021\) 425 final](#), *Executive summary of the evaluation – Impact of the CAP on biodiversity, soil and water (natural resources)*, p. 2.

³¹ Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind punerea în aplicare a cadrului comun de monitorizare și evaluare, inclusiv o evaluare a performanței politicii agricole comune pentru perioada 2014-2020, [COM\(2021\) 815 final](#), p. 6.

³² *Manure management and soil biodiversity*, Julia Köninger et al., 2021.

³³ Directiva 91/676/CEE a Consiliului, anexa III punctul 2 litera (b).

perioada 2016-2019³⁴ și pe baza analizei proprii realizate asupra celor cinci state membre selectate.

79 În ansamblu, Comisia a raportat că „pentru UE-27+UK, între perioadele de raportare 2008-2011 și 2012-2015, atât bilanțul net al azotului, cât și cel al fosfaților au crescut ușor la nivelul UE-28”. Pentru perioada 2016-2019, astfel de cifre nu erau disponibile la nivelul UE la sfârșitul anului 2022, întrucât opt state membre nu furnizaseră datele necesare. Analiza Curții cu privire la statele membre selectate arată că tendințele bilanțurilor nutrienților au variat considerabil (a se vedea [tabelul 1](#)).

Tabelul 1 – Modificări ale bilanțurilor nutrienților

Stat membru	Variația bilanțului brut al azotului între 2012-2015 și 2016-2019 (în kg pe ha de suprafață agricolă utilizată)	Variația bilanțului brut al fosfaților între 2012-2015 și 2016-2019 (în kg pe ha de suprafață agricolă utilizată)
Germania	-10,3	-1,7
Spania	9,1	3,8
Franța	0,1	0,6
Irlanda	13,5	2,4
Țările de Jos	17,2	0,1

Sursa: Comisia, [SWD\(2021\) 1001 final, partea 1/38](#), tabelele 15 și 17.

80 Germania și-a redus surplusul de nutrienți, iar Franța l-a ținut sub control. Autoritățile franceze au susținut că tendințele observate în ceea ce privește calitatea apei indică o evoluție pozitivă a bazinelor zootehnice intensive din vestul Franței și o evoluție mai degrabă negativă în zonele arabile. În Spania (Andaluzia), Curtea a constatat că surplusul de azot la hectar a crescut cu aproximativ 90 % între 2013 și 2017. După un deceniu de scădere constantă, acest parametru s-a apropiat în 2017 de nivelul maxim care fusese atins în 2000³⁵.

³⁴ [COM\(2021\) 1000 final](#), p. 3.

³⁵ [Raportul privind nitrarea în perioada 2016-2019 pentru Spania](#), p. 117.

81 În Irlanda și în Țările de Jos, două state membre cărora li s-a acordat o derogare, densitatea animalelor pe hectar a crescut cu 5,8 % și, respectiv, cu 6,4 % între 2013 și 2016³⁶.

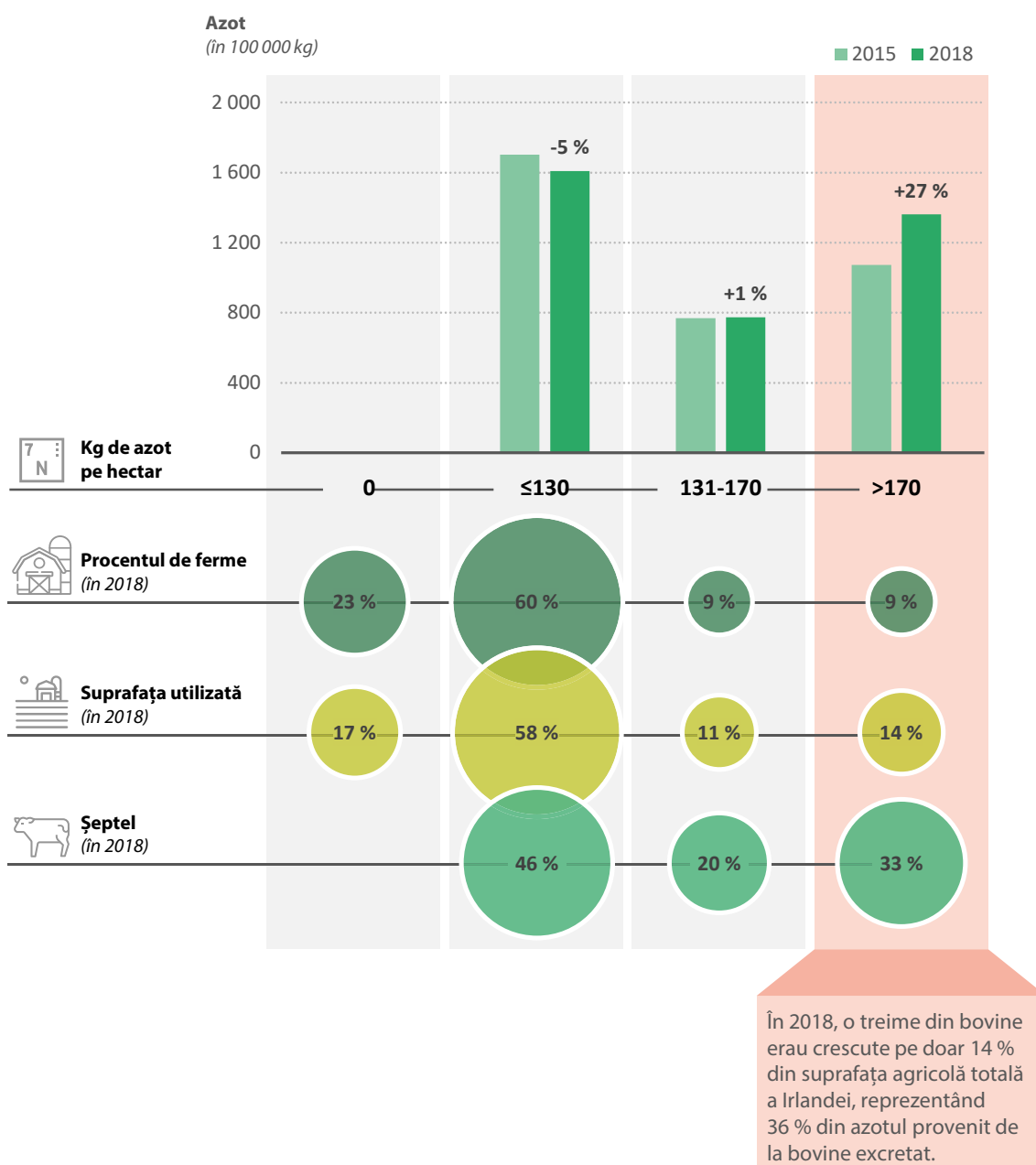
82 Comisia a acordat Irlandei o serie de derogări care au acoperit perioada 2007-2025³⁷. Conform informațiilor furnizate de autoritățile irlandeze, creșterea volumului de gunoi de grajd între 2015 și 2018 (+ 27 %) a avut loc în fermele cele mai intensive (și anume, cele care aplică mai mult de 170 kg/ha de azot) (a se vedea *figura 8*). În fermele mai puțin intensive, dimensiunea șeptelului chiar a scăzut. În 2018, o treime din animale erau crescute în 9 % dintre exploatații, cele mai intensive.

---

³⁶ SWD(2021) 1001 final, partea 1/38, tabelul 9.

³⁷ În 2007, 2011, 2014, 2018 și 2022.

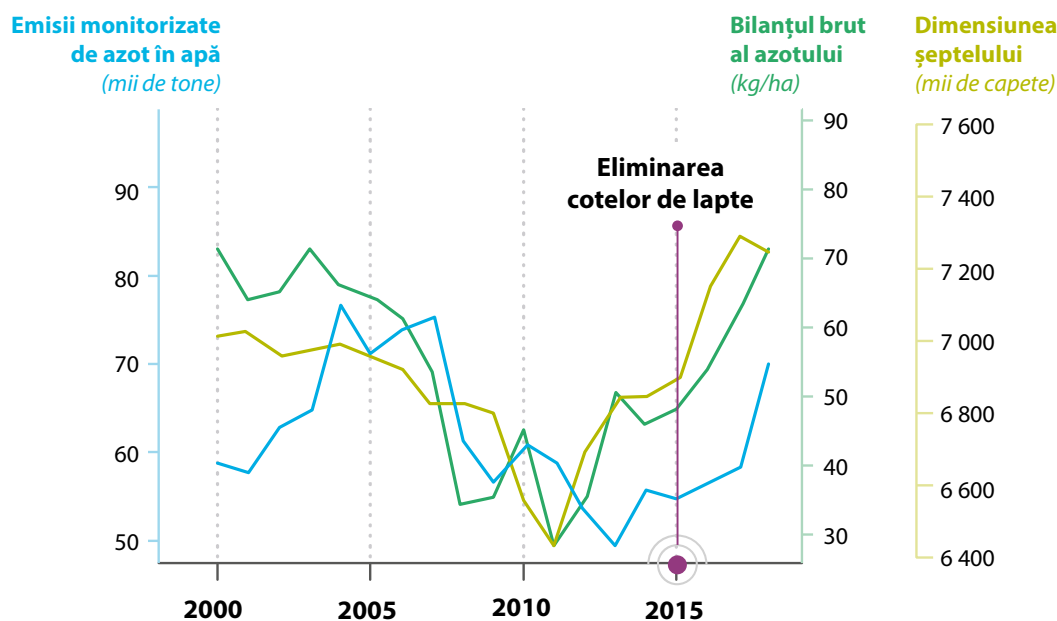
Figura 8 – Evoluția fermelor zootehnice și a cantității de azot pe hectar în Irlanda, pe baza calculelor autorităților irlandeze

Sursa: informații din partea autorităților irlandeze, adaptate de Curte. Procentele au fost rotunjite și de aceea, însumate, nu ajung întotdeauna la 100 %.

83 Curtea a identificat o corelație puternică între dimensiunea șeptelului și bilanțul azotului, precum și o creștere pronunțată a valorii acestui bilanț după 2015, în urma eliminării cotelor de lapte³⁸ (a se vedea [figura 9](#)).

Figura 9 – Evoluția dimensiunii șeptelului și a bilanțului azotului în Irlanda

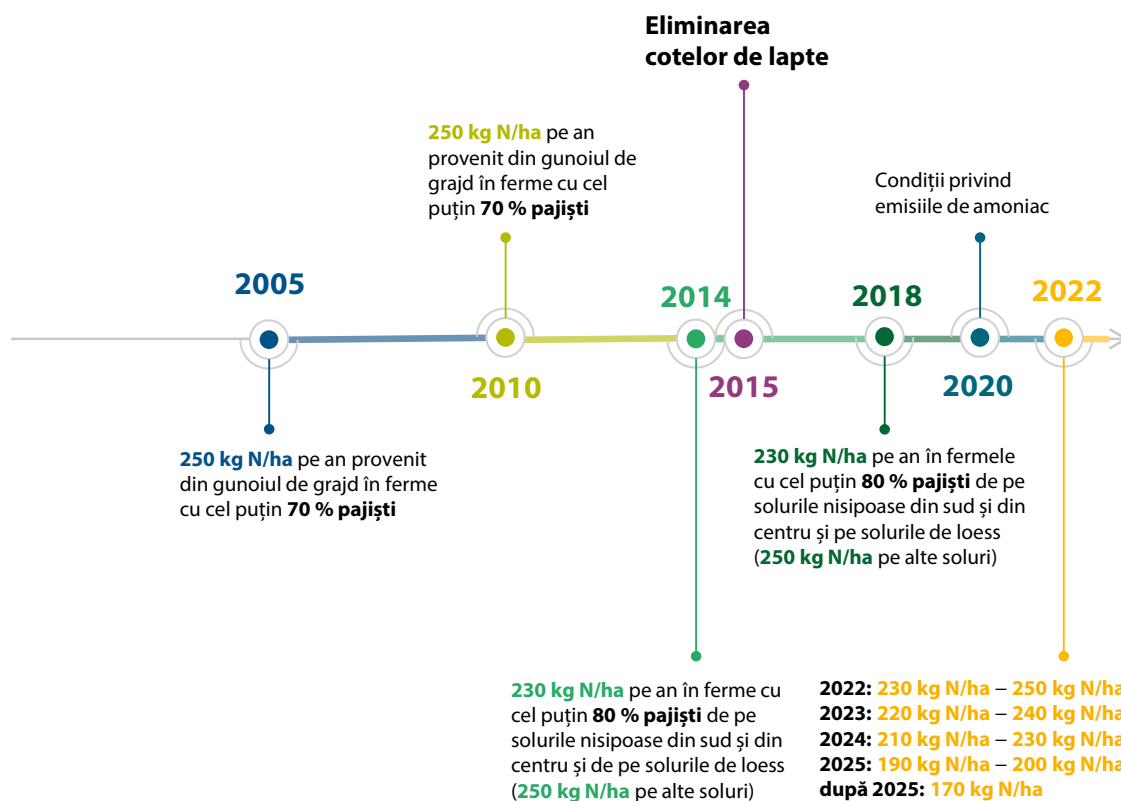
Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza informațiilor primite de la autoritățile irlandeze.

84 Comisia a acordat Irlandei cea mai recentă derogare în 2022, pentru o perioadă care se încheie la sfârșitul anului 2025. Comisia a autorizat o creștere de la 170 kg/ha la 250 kg/ha a plafonului pentru cantitatea de azot provenit din gunoii de grajd care poate fi aplicată anual. Principala diferență dintre derogarea acordată în 2022 și cea din 2018 este o analiză la doi ani a datelor privind calitatea apei în loc de o dată la patru ani. Aceasta dă posibilitatea ca rata de derogare de 250 kg/ha de azot să fie redusă la 220 kg/ha începând din 2024 în zonele care alimentează ape ce prezintă tendințe de înrăutățire, poluare sau risc de poluare.

³⁸ A se vedea, de asemenea, punctul 52 din [Raportul special nr. 11/2021](#) al Curții, intitulat „Sprijin excepțional pentru producătorii de lapte din UE în perioada 2014-2016”.

85 Între 2005 și 2022, Comisia a acordat Țărilor de Jos șase derogări (a se vedea [figura 10](#)). Cea mai recentă derogare, care a fost acordată la 30 septembrie 2022, va expira la 31 decembrie 2025.

Figura 10 – Derogări acordate Țărilor de Jos în temeiul Directivei privind nitrații

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

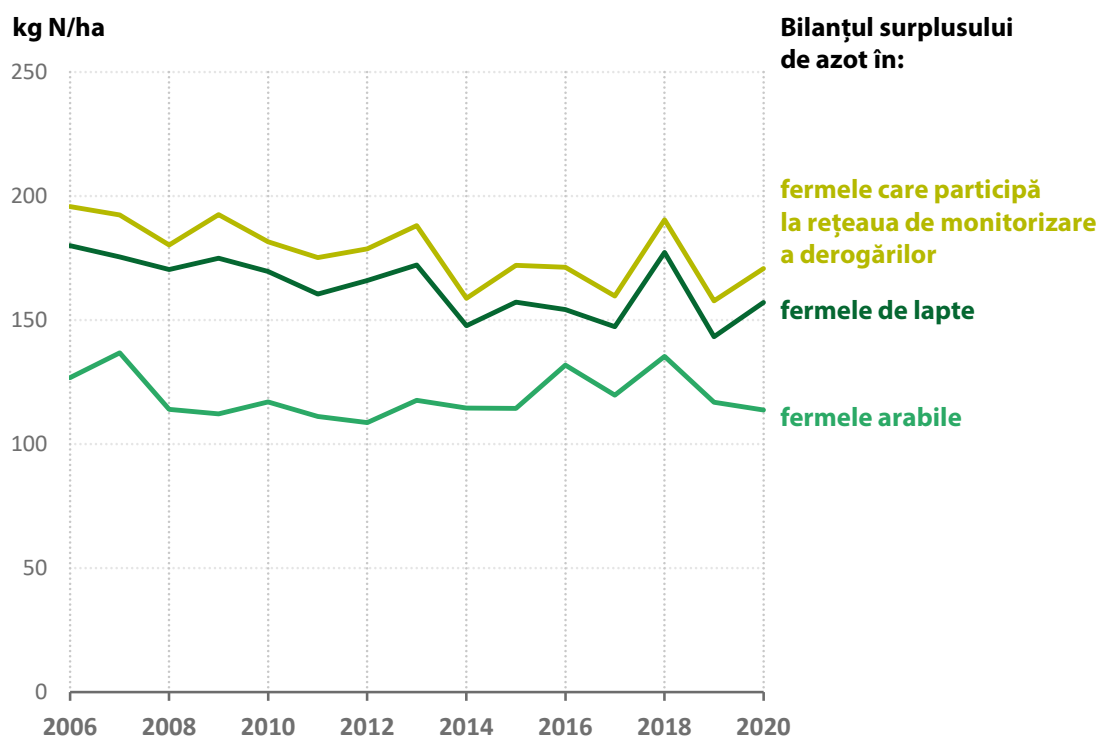
86 Cotele europene de lapte au fost mai întâi mărite în 2009, înainte de a fi eliminate în 2015. Țările de Jos au înregistrat o creștere a numărului de vaci de lapte începând cu 2012. Emisiile de azot și fosfați au crescut și ele în această perioadă³⁹.

³⁹ *Agricultural practices and water quality in the Netherlands: status (2016-2019) and trends (1992-2019) – The 2020 Nitrate Report with the results of the monitoring of the effects of the EU Nitrates Directive Action Programmes*, p. 19 și 88, National Institute for Public Health and the Environment (RIVM), 2021.

87 Creșterea numărului de animale a condus la un nivel mai ridicat al producției de gunoi de grajd între 2008 și 2016 decât în perioada anterioară anului 2008. În 2017 și 2018, producția de gunoi de grajd a scăzut din cauza reducerii obligatorii a șeptelului. În 2021, trei din patru ferme de lapte au produs mai mult gunoi de grajd decât cantitatea maximă permisă care putea fi aplicată pe propriile terenuri, în timp ce 92 % dintre exploatațile zootehnice aveau o supraproducție de gunoi de grajd⁴⁰.

88 Datele din 2020 privind bilanțul surplusului de azot în fermele neerlandeze (a se vedea [figura 11](#)) arată că cel mai mare surplus se înregistra în fermele care au beneficiat de derogări.

Figura 11 – Bilanțul surplusului de azot în fermele neerlandeze

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor de la [Wageningen University Research](#).

89 Statele membre impun condiții mai stricte (a se vedea [caseta 5](#)) fermierilor care solicită o derogare. Cu toate acestea, în Irlanda și Țările de Jos, Curtea a identificat un risc clar că derogările oferă fermierilor ocazia de a crește efectivele de animale, subminând astfel sănătatea solului și calitatea apei.

⁴⁰ *Mestproductie bij gebruiksnormen: bedrijven met overproductie*, clo.nl.

Caseta 5

Exemplu de condiții de control mai stricte impuse fermierilor din Irlanda

Autoritățile au impus următoarele condiții fermierilor care solicită o derogare: prelevarea de probe de sol și planificarea gestionării nutrienților, utilizarea obligatorie de echipamente de împrăștiere a dejecțiilor lichide cu emisii scăzute și instruire. Începând din 2022, autoritățile irlandeze inspectează 10 % din solicitanții de derogare privind nitrații, comparativ cu 5 % anterior. În cazul în care se constată neconformități, fermierii respectivi nu sunt eligibili pentru a depune cereri în anul următor.

Lipsa de date subminează capacitatea Comisiei de a evalua aplicarea în statele membre a cerințelor privind gestionarea gunoiului de grajd

90 Comisia are responsabilitatea de a se asigura că statele membre respectă Directiva privind nitrații. O parte esențială a acestui rol de asigurare a respectării legii este analiza datelor privind calitatea apei furnizate de statele membre o dată la patru ani.

91 Comisia raportează că, în cazul a jumătate dintre statele membre, lipsesc date sau acestea sunt incomplete. Exemple de astfel de date ar fi efectivul mediu de animale, utilizarea medie a azotului din gunoiul de grajd și din îngrășăminte minerale, utilizarea fosfatului din gunoiul de grajd, bilanțurile brute și nete ale azotului, bilanțul brut al fosfaților și evacuarea de azot din agricultură în mediu. Aceste lacune înseamnă că nu pot fi calculate medii la nivelul UE, privându-i astfel pe factorii de decizie de criterii de referință utile pentru orientarea politicii privind nitrații și privând publicul de o mai bună înțelegere a provocărilor existente.

92 De asemenea, Directiva privind nitrații prevede că, la alegerea măsurilor sau a acțiunilor, statele membre trebuie să țină seama de eficacitatea și de costul lor în raport cu alte măsuri preventive care ar putea fi adoptate. Or, în trei dintre cele cinci state membre selectate, Curtea a constatat că nu au fost efectuate studii privind raportul cost-eficacitate în implementarea programelor de acțiune în zonele vulnerabile la nitrați.

93 În plus, Directiva privind nitrații cere statelor membre să includă în rapoartele lor prezentate o dată la patru ani o estimare a calendarului de refacere pentru apele poluate sau care riscă să fie poluate cu nitrați. O astfel de previziune este utilă pentru a

contribui la prevenirea poluării suplimentare a apei. Analiza Comisiei⁴¹ arată că numai 20 de state membre au inclus o previziune privind calitatea apei. În urma examinării sale cu privire la raportarea națională, care a acoperit perioada 2016-2019, Curtea a constatat că Germania nu a furnizat informații legate de previziunile privind calitatea apei. În cazul Franței și al Irlandei, proiecțiile se limitau la anul 2021. În Țările de Jos și în Spania, proiecțiile priveau anul 2027 și, respectiv, anul 2039. **Caseta 6** se referă la exercițiul de proiecție din Spania și arată că unele aspecte nu sunt încă acoperite.

Caseta 6

Previziunile privind refacerea apelor subterane în Spania

În Spania, un model numit „Patrical” a fost utilizat pentru proiecții privind orizonturile de timp necesare pentru a se putea estima că apele subterane s-au refăcut suficient pentru a atinge o stare bună. Acest model are însă și lacune. În special, pentru 25 % din stațiile de măsurare a calității apei care acoperă zone din afara zonelor vulnerabile la nitrați care sunt contaminate sau expuse riscului de contaminare, nu există încă nicio prognoză cu privire la momentul în care acestea vor redobândi o stare „bună”⁴².

Procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în ceea ce privește Directiva privind nitrații sunt îndelungate

94 Singura modalitate prin care Comisia poate asigura punerea în aplicare a directivei este de a iniția proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în temeiul tratatelor. O astfel de procedură permite Comisiei să trimită un stat membru în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene.

95 În cazul în care Comisia identifică o potențială nerespectare a Directivei privind nitrații de către statele membre, aceasta poate efectua o anchetă. Ancheta se axează în special pe întrebarea dacă statele membre vizate au desemnat în mod adecvat zonele vulnerabile la nitrați și au inclus măsuri adecvate în programele lor naționale de acțiune pentru reducerea și prevenirea poluării cu nitrați.

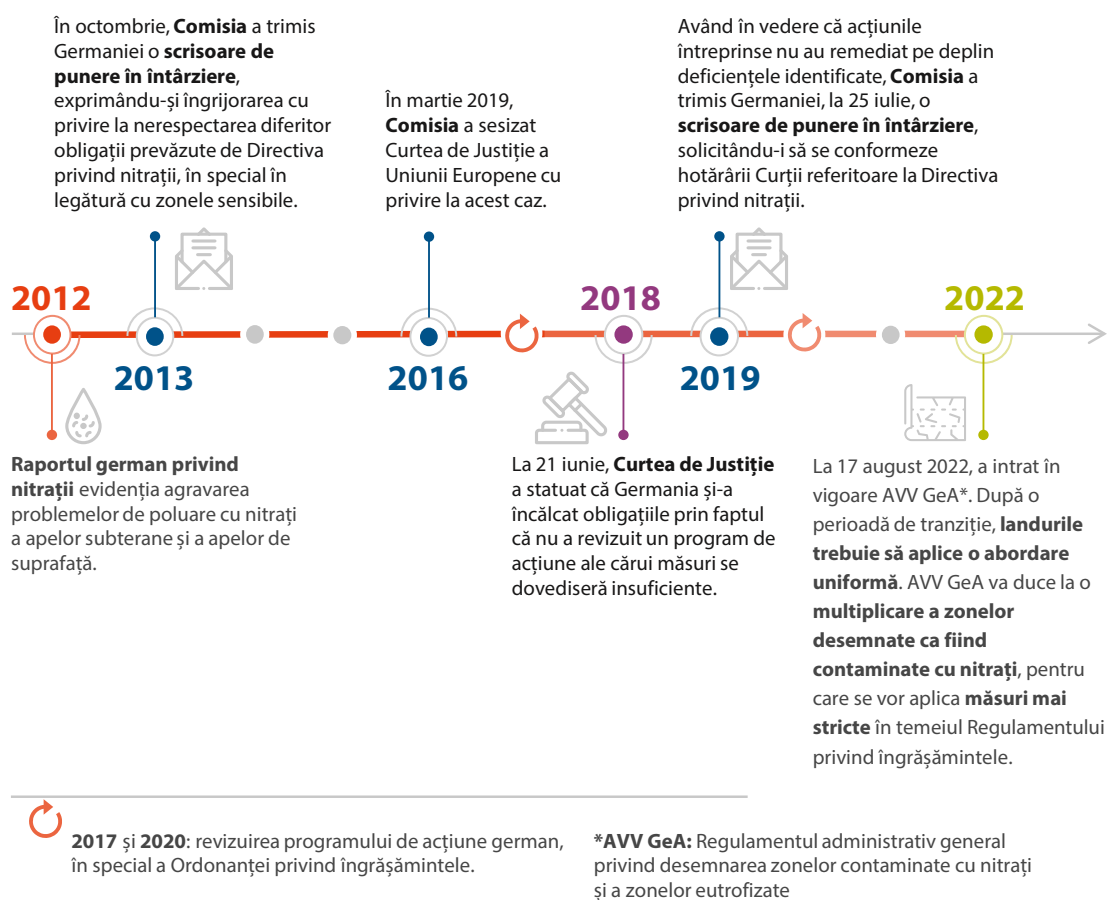
96 Din evidențele Comisiei reiese că au fost inițiate 56 de proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în legătură cu Directiva privind nitrații, dintre care 5 erau încă în desfășurare în mai 2023 (două vizând Belgia – una pentru regiunea valonă și una

⁴¹ COM(2021) 1000 final, p. 9.

⁴² Raportul privind nitrații în perioada 2016-2019 pentru Spania – secțiunea 7, p. 302.

pentru Flandra –, și câte una pentru Germania, Italia și Spania). Curtea a constatat că este nevoie de mult timp pentru soluționarea cazurilor (peste cinci ani în medie și peste un deceniu în patru cazuri care vizau Belgia, Irlanda și Spania). Comisia estima că va încheie cazul german în iunie 2023. **Figura 12** prezintă cronologia și etapele principale ale acestui caz.

Figura 12 – Cronologia evenimentelor în cazul german de neconformitate care a fost adus în fața Curții de Justiție a UE

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor furnizate de autoritățile germane.

97 Parlamentul a solicitat⁴³ Comisiei să îmbunătățească considerabil utilizarea competențelor sale de executare pentru a asigura respectarea Directivei privind nitrații. Curtea intenționează să efectueze un **audit** al modului în care procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor contribuie la promovarea și asigurarea respectării legislației UE.

⁴³ Rezoluția Parlamentului European din 5 aprilie 2022 referitoare la măsurile de combatere a poluării apelor cauzate de nitrați, inclusiv îmbunătățiri ale diferitelor sisteme de măsurare a nitraților utilizate în statele membre [2021/3003(RSP)].

Concluzii și recomandări

98 Concluzia Curții este că, din cauza faptului că definiția și a cerințele standardelor sunt adesea lipsite de ambiție, precum și din cauza unei direcționări limitate la nivel național, Comisia și statele membre nu au utilizat în mod suficient instrumentele disponibile și există o marjă considerabilă de acțiune în vederea îmbunătățirii sănătății solului.

99 Curtea a constatat că standardele de ecocondiționalitate privind gestionarea solului și a gunoiului de grajd au potențialul de a lupta împotriva amenințărilor la adresa sănătății solului, dat fiind că se aplică pe 85 % din suprafața agricolă utilizată (punctele 25-29). Or, cerințele privind solul stabilite la nivelul statelor membre corespund adesea practicilor agricole existente și nu necesită decât modificări limitate ale comportamentului fermierilor. Prin urmare, acestea nu pot duce decât la îmbunătățiri modeste ale sănătății solului (punctele 30-38).

100 Curtea a constatat că Comisia nu a evaluat anual nivelul de ambiție al măsurilor luate de statele membre pentru a pune în aplicare bunele condiții agricole și de mediu (GAEC) (punctele 39 și 41). Comisia a raportat însă retrospectiv cu privire la GAEC-uri pentru perioada 2015-2020 în cadrul unei evaluări *ex post*. În plus, foarte puține state membre au evaluat contribuția sistemului de ecocondiționalitate la asigurarea gestionării durabile a solului și a gunoiului de grajd (punctul 42). În opinia Curții, care recunoaște îmbunătățirile aduse pentru perioada 2023-2027, există riscul ca, din cauza caracterului insuficient al modificărilor aduse până în prezent măsurilor de punere în aplicare în unele state membre, impactul de ansamblu asupra gestionării durabile a solului și a gunoiului de grajd să fie unul limitat (punctele 43-51).

Recomandarea 1 – Să se examineze nivelul de ambiție al standardelor și să se raporteze cu privire la acesta, precum și să se evalueze rezultatele punerii în aplicare a standardelor

---

În ceea ce privește perioada 2023-2027, Comisia ar trebui:

- (a) în cursul perioadei de programare, să raporteze cu privire la rezultatele unei examinări periodice specifice a punerii în aplicare de către statele membre a tuturor GAEC-urilor și să includă o evaluare a nivelului lor de ambiție;
- (b) după încheierea perioadei de programare, să evalueze rezultatele punerii în aplicare a GAEC-urilor, în special în ceea ce privește practicile de gestionare durabilă a solului și a gunoiului de grajd.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2026 pentru recomandarea de la litera (a) și 2031 pentru recomandarea de la litera (b).

101 Curtea a constatat că puține dintre fondurile de dezvoltare rurală disponibile pentru măsurile voluntare din cadrul PAC vizau zonele cu cele mai presante probleme legate de sol. Chiar și acolo unde a existat o anumită direcționare, aceasta nu s-a concretizat întotdeauna printr-o creștere a cheltuielilor în zonele respective. În practică, statele membre nu au stabilit bugetul pentru aceste măsuri în programele lor de dezvoltare rurală pe baza unei evaluări a finanțării necesare pentru atingerea obiectivelor stabilite în materie de îmbunătățire a gestionării solului și de combatere a eroziunii solului (punctele [52-63](#)). În plus, Curtea a constatat că statele membre au prevăzut puține măsuri în programele lor de dezvoltare rurală în ceea ce privește gestionarea gunoiului de grajd (punctele [64-69](#)). Mai mult, s-a observat că evaluările efectuate de statele membre cu privire la măsurile voluntare din cadrul PAC au furnizat puține informații cu privire la contribuția acestora la gestionarea durabilă a solului și a gunoiului de grajd (punctele [70-77](#)).

Recomandarea 2 – Să se raporteze cu privire la direcționarea măsurilor voluntare din cadrul PAC către cele mai presante probleme legate de sol de la nivel local

---

Pentru perioada de programare 2023-2027, Comisia ar trebui:

- (a) să evalueze și să raporteze în mod specific dacă mecanismele utilizate în statele membre pentru direcționarea și finanțarea măsurilor voluntare din cadrul PAC sunt de natură să aducă îmbunătățirile preconizate în ceea ce privește gestionarea solului;
- (b) împreună cu statele membre, să elaboreze o abordare coerentă în ceea ce privește monitorizarea și evaluarea în timp util a contribuției măsurilor voluntare din cadrul PAC la gestionarea durabilă a solului și a gunoiului de grajd.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2026.

102 În ceea ce privește aplicarea dispozițiilor Directivei privind nitrații referitoare la gunoiul de grajd, Curtea a constatat că deciziile de politică, cum ar fi eliminarea cotelor de lapte, au condus la o creștere a dimensiunii șeptelului în exploatațiile care beneficiau de o derogare de la limitele fixate cu privire la cantitatea de azot provenit din gunoiul de grajd care putea fi aplicată. Această derogare a limitat, așadar, realizarea obiectivului directivei (78-89).

103 Singura modalitate prin care Comisia poate asigura punerea în aplicare a directivei este de a iniția proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în temeiul tratatelor. Curtea a constatat că soluționarea cazurilor identificate de Comisie ia mult timp. Parlamentul a solicitat Comisiei să îmbunătățească considerabil utilizarea competențelor sale de executare pentru a asigura respectarea Directivei privind nitrații (punctele 94-97).

Recomandarea 3 – Să se limiteze utilizarea derogărilor și să se examineze obiectivele contradictorii din alte domenii de politică

Atunci când decide dacă să acorde derogări, Comisia ar trebui să se asigure că acestea se aplică numai zonelor care îndeplinesc deja obiectivul Directivei privind nitrații și să includă în evaluarea sa o analiză a posibilelor obiective contradictorii din alte domenii de politică ale UE.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: începând cu 2024.

104 Comisia a raportat că o proporție semnificativă de state membre nu au prezentat, în rapoartele lor pentru perioada 2016-2019 referitoare la punerea în aplicare a Directivei privind nitrații, date suficiente în legătură cu anumiți indicatori-cheie pentru utilizarea gunoiului de grajd. Această lipsă de date subminează capacitatea Comisiei de a evalua aplicarea în statele membre a cerințelor privind gestionarea gunoiului de grajd. În plus, doar 20 de state membre au inclus, în rapoartele lor referitoare la punerea în aplicare a Directivei privind nitrații, previziunile legate de calitatea apei care sunt necesare în contextul combaterii poluării provocate de gunoiul de grajd (punctele [90-93](#)).

Recomandarea 4 – Să se îmbunătățească datele consolidate la nivelul UE

În cadrul gestionării sale vizând punerea în aplicare a Directivei privind nitrații, Comisia ar trebui să se aplece asupra lacunelor din datele de la statele membre, pe care le-a identificat în urma examinării rapoartelor privind nitrații, pentru a putea furniza date și previziuni consolidate mai cuprinzătoare și fiabile la nivelul UE referitoare la gestionarea gunoiului de grajd și la poluarea apei.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: începând cu 2024.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera I, condusă de doamna Joëlle Elvinger, membră a Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 7 iunie 2023.

Pentru Curtea de Conturi

Tony Murphy
Președinte

Anexe

Anexa I – Dispoziții relevante din Directiva privind nitrații

Articolul:

Statele membre trebuie:

3 (1)

să identifice apele afectate de poluare și pe cele care ar putea fi afectate de poluare dacă nu se iau măsuri

3(2)

să desemneze ca zone vulnerabile toate zonele cunoscute de pe teritoriul lor care alimentează cursuri de apă

4 (1)

să stabilească un cod sau niște coduri de bună practică agricolă (a se vedea anexa II la directivă)

5 (1)

să stabilească programe de acțiune având drept obiect zonele vulnerabile desemnate (a se vedea anexa III la directivă pentru măsurile care trebuie incluse)

5(5)

să ia măsurile suplimentare sau acțiunile consolidate pe care le consideră necesare, dacă se dovedește că măsurile nu vor fi suficiente pentru a atinge obiectivele

5(6)

să elaboreze și să pună în aplicare programe de supraveghere adecvate pentru a evalua eficacitatea programelor de acțiune întocmite

5(7)

să reexamineze și, după caz, să revizuiască programele lor de acțiune, inclusiv orice măsură suplimentară, cel puțin o dată la patru ani

10

să înainteze Comisiei un raport o dată la patru ani

Sursa: Directiva 91/676/CEE a Consiliului din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole.

Anexa II – Selectarea statelor membre

Tabelul 2 prezintă cele cinci state membre selectate de Curte pentru acest audit, asigurându-se o diversitate în ceea ce privește provocările existente legate de protecția solului și de gestionarea gunoiului de grajd, precum și în legătură cu practicile agricole corespunzătoare aplicate în UE. Curtea a selectat aceste state membre și, acolo unde sunt diferențiate, regiunile respective, pe baza unor informații actualizate care reflectă amenințările la adresa calității solurilor (cum ar fi eroziunea, materia organică, stocarea carbonului) și importanța și evoluția bilanțurilor brute ale nutrienților (inclusiv două state membre care beneficiază de o derogare de la plafonul stabilit în Directiva privind nitrații).

Tabelul 2 – Statele membre selectate în scopul auditului

Țară	Date referitoare la protecția solului	Date referitoare la gestionarea gunoiului de grajd
Franța	Prezintă un risc ridicat de pierdere a carbonului organic din sol în jurul regiunii Île-de-France. Auditorii au desfășurat activități detaliate în Midi-Pirinei pentru problemele legate de sol și în Bretania pentru cele legate de gunoiul de grajd.	Se situează pe locul doi în UE în ceea ce privește bilanțul brut al azotului în 2015 (1,2 milioane de tone de nutrienți). În unele regiuni continuă să existe zone problematice. Scurgerile de nitrați au dus la probleme recunoscute, cum ar fi algele albastre-verzi.
Spania (Andaluzia)	9,8 % din suprafața agricolă este expusă riscului de eroziune gravă, o proporție peste media UE (6,6 %). Conținutul mediu de carbon organic din sol în terenurile arabile din Spania este de aproximativ 15 g/kg, cel mai scăzut nivel din întreaga UE. Andaluzia este una dintre regiunile cu cea mai mare pondere a suprafeței agricole estimate a fi afectate.	Spania se situează pe locul trei în UE în ceea ce privește bilanțul brut al azotului în 2015 (1,2 milioane de tone de nutrienți) și înregistrează a doua cea mai mare creștere începând din 2009.
Irlanda	Suprafețe mari de turbării bogate în carbon (solurile de turbă drenate eliberează aproximativ 20 de tone de CO ₂ pe hectar pe an). Procent scăzut de agricultură ecologică, ceea ce afectează calitatea	Bilanțul brut al azotului a crescut în Irlanda cu 40 % între 2009 și 2015. Irlanda a beneficiat de o derogare de la plafonul de 170 kg/ha de azot.

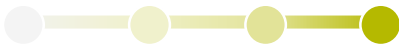
Țară	Date referitoare la protecția solului	Date referitoare la gestionarea gunoierii de grajd
	solului (mai puțin de 5 % din suprafața agricolă utilizată în 2018).	
Țările de Jos	În Țările de Jos, suprafața destinată agriculturii ecologice a fost în 2018 de doar 3,2 %, cu mult sub media UE-27. În 2015, conținutul mediu de carbon organic din sol a fost de 32,2 g/kg (media la nivelul UE era de 43,1 g/kg).	Surplusul de azot, la 200 kg/ha pe an, era de patru ori mai mare decât media UE (astfel cum se arată în recomandările din 2020 ale Comisiei cu privire la planul strategic PAC al Țărilor de Jos). Țările de Jos beneficiază de o derogare pentru azotul provenit din gunoierii de grajd în temeiul Directivei privind nitrații.
Germania (Saxonia Inferioară)	Saxonia Inferioară cuprinde șase mari regiuni pedologice, cu soluri foarte fertile predispuse la eroziune hidrică în zonele deluroase și cu soluri nisipoase și organice predispuse la eroziune eoliană. 70 % din totalul turbăriilor din Germania sunt situate în Saxonia Inferioară, la fel ca 20 % din totalul mlaștinilor. 70 % din turbăriile din Saxonia Inferioară sunt utilizate pentru agricultură.	Regiunea are mai multe districte cu o densitate ridicată a șeptelului și cu un surplus tot mai mare de azot, de 108 kg/ha pentru suprafața agricolă utilizată în 2017.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor incluse în: recomandările adresate statelor membre de către Comisie în ceea ce privește planul lor strategic pentru PAC; evaluarea destinată Parlamentului European intitulată *The Green Deal and the CAP*, Guyomard, Bureau et al. (2020).

Anexa III – Modificări aduse standardelor referitoare la sol în perioada 2023-2027 comparativ cu standardele din perioada 2014-2020

Germania (Saxonia Inferioară)	Irlanda	Franța	Spania (Andaluzia)	Țările de Jos
GAEC privind acoperirea minimă a solului				
Extinderea cerințelor la toate terenurile arabile și prelungirea perioadei de interdicție a distrugerii vegetației de pe pârlouage. Pentru toate terenurile arabile sunt definite perioade sensibile.	Acest GAEC este mai bine definit în timp, dar include în prezent dispoziții care au făcut obiectul altui GAEC în perioada 2014-2020 (gestionarea minimă a terenurilor).	Aplicarea GAEC în afara zonelor vulnerabile la nitrați	Aratul vertical este interzis și perioada în care solurile pot fi lăsate neacoperite este restricționată.	Obligația de acoperire a solului în timpul verii pentru 100 % din terenul arabil și în timpul iernii pentru 80 %, plus o perioadă suplimentară de control pentru pârlouagele negre.
GAEC privind gestionarea minimă a terenurilor				
Suprafața va crește.	Acest GAEC este mai bine definit în timp, dar include în prezent dispoziții care au făcut obiectul altui GAEC în perioada 2014-2020 (acoperirea minimă a solului).	Nicio modificare	Limite pentru condițiile de arat pe pante de peste 10 % (în loc de 15 %)	Nu au existat modificări importante.
GAEC privind menținerea nivelului de materie organică a solului				
Condiția nu a fost modificată, dar cerințele altor GAEC-uri vor afecta materia organică a solului.	Va fi nevoie de o aprobare prealabilă în cazurile în care se consideră necesară arderea din motive fitosanitare.	Nicio modificare	Sunt specificate excepții de la interdicția de ardere a miriștilor.	Nu au existat modificări importante.

Nicio modificare Nivel ridicat de ambiție

Ambiția în materie de mediu →

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor confirmate de statele membre.

Acronime

AECM: măsură de agromediu și climă (*agri-environment-climate measure*)

GAEC: bune condiții agricole și de mediu (*good agricultural and environmental condition*)

PAC: politica agricolă comună

SAU: suprafața agricolă utilizată

SMR: cerință legală în materie de gestionare (*statutory management requirement*)

ZIE: zonă de interes ecologic

Glosar

Bune condiții agricole și de mediu: starea în care fermierii trebuie să păstreze toate terenurile agricole, în special terenurile care nu sunt utilizate pentru producție la momentul cererii, pentru a primi anumite plăți în cadrul politicii agricole comune. Includ aspecte precum gestionarea apei și a solului.

Cerință legală în materie de gestionare: normă a UE sau națională privind gestionarea terenurilor agricole, care urmărește să protejeze sănătatea publică, sănătatea animalelor și a plantelor, bunăstarea animalelor și mediul.

Condiționalitate consolidată: sistem în cadrul căruia plățile pentru fermieri depind de utilizarea unor practici care sunt benefice pentru climă și mediu și care promovează bunăstarea animalelor și siguranța alimentară. Înlocuiește înverzirea și ecocondiționalitatea în cadrul politicii agricole comune începând cu 2023.

Ecocondiționalitate: mecanism în cadrul căruia efectuarea plăților către fermieri este condiționată de îndeplinirea de către aceștia a anumitor cerințe legate de mediu, de siguranța alimentară, de sănătatea și bunăstarea animalelor și de gestionarea terenurilor. Înlocuit de **condiționalitatea consolidată** în cadrul politicii agricole comune începând cu 2023.

Înverzire: adoptarea unor practici agricole care sunt benefice pentru climă și mediu. Acest termen este frecvent folosit pentru a desemna și schema de sprijin a UE aferentă din perioada 2014-2022. Cerințele în materie de înverzire acoperă trei practici agricole: diversificarea culturilor, menținerea pajiștilor permanente și zonele de interes ecologic.

Materie organică a solului: componenta de materie organică din sol, formată din resturi vegetale și animale în diferite stadii de descompunere, din celule și țesuturi ale microbilor din sol și din substanțe sintetizate de aceștia.

Măsură de agromediu și climă: oricare dintr-un ansamblu de practici opționale care depășesc cerințele obișnuite în materie de mediu și care acordă fermierilor dreptul la plăți de la bugetul UE.

Politica agricolă comună: politica unică și armonizată a UE în domeniul agricol, care include subvenții și o serie de alte măsuri menite să garanteze securitatea alimentară, să asigure un nivel de trai echitabil pentru fermierii din UE, să promoveze dezvoltarea rurală și să protejeze mediul.

Program de dezvoltare rurală: set de obiective și acțiuni naționale sau regionale multianuale, aprobate de Comisie, pentru punerea în aplicare a politicii de dezvoltare rurală a UE.

Suprafață agricolă utilizată: suprafața totală de terenuri arabile, de pășuni permanente, de culturi permanente și de grădini familiale utilizate de exploatații, indiferent de tipul titlului în baza căruia sunt deținute sau de eventuala utilizare ca teren comun.

Zonă de interes ecologic: terenuri arabile rezervate practicilor și caracteristicilor agricole care îmbunătățesc biodiversitatea în cadrul exploatațiilor agricole, ca parte a eligibilității în raport cu plățile pentru înverzire.

Răspunsurile Comisiei

<https://www.eca.europa.eu/ro/publications/sr-2023-19>

Calendar

<https://www.eca.europa.eu/ro/publications/sr-2023-19>

Echipa de audit

Rapoartele speciale ale Curții de Conturi Europene prezintă rezultatele auditurilor sale cu privire la politicile și programele UE sau la diverse aspecte legate de gestiune aferente unor domenii bugetare specifice. Curtea de Conturi Europeană selectează și concepe aceste sarcini de audit astfel încât impactul lor să fie maxim, luând în considerare riscurile la adresa performanței sau a conformității, nivelul de venituri sau de cheltuieli implicat, evoluțiile viitoare și interesul politic și public.

Acest audit al performanței a fost efectuat de Camera de audit I – Utilizarea durabilă a resurselor naturale, condusă de doamna Joëlle Elvinger, membră a Curții de Conturi Europene. Auditul a fost condus de doamna Eva Lindström, membră a Curții de Conturi Europene, care a beneficiat de sprijinul următorilor: Kristina Maksinen, șefă de cabinet, și Katharina Bryan, fostă șefă de cabinet; Johan Stalhammar, atașat în cadrul cabinetului, Elena Graziuso, asistentă pentru politici, și Andrzej Robaszewski, fost economist în cadrul cabinetului; Paul Stafford, manager principal; Alexandru Ilie, coordonator; Bertrand Tanguy, coordonator adjunct; Asimina Petri, auditoare; Marika Meisenzahl, auditoare și graficiană. Laura McMillan și Xavier Ignasi Farrero Gonzalez au asigurat sprijin lingvistic.

DREPTURI DE AUTOR

© Uniunea Europeană, 2023

Politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare este definită în [Decizia nr. 6-2019 a Curții de Conturi Europene](#) privind politica în materie de date deschise și reutilizarea documentelor.

Cu excepția cazului în care se precizează altceva (de exemplu, într-o mențiune separată indicând drepturile de autor), conținutul elaborat de Curtea de Conturi Europeană pentru care UE deține drepturile de autor face obiectul licenței [Creative Commons Atribuire 4.0 Internațional \(CC BY 4.0\)](#). Prin urmare, ca regulă generală, reutilizarea este autorizată cu condiția menționării adecvate a autorilor și a indicării eventualelor modificări. Reutilizatorul conținutului elaborat de Curtea de Conturi Europeană nu poate altera sensul sau mesajul inițial. Curtea de Conturi Europeană nu răspunde pentru eventualele consecințe ale reutilizării.

Este necesar să obțineți o permisiune suplimentară în cazul în care un anumit conținut prezintă persoane fizice ce pot fi identificate, de exemplu în cazul fotografiilor în care apar membri ai personalului Curții de Conturi Europene sau în cazul în care conținutul include lucrări ale unor terți.

Dacă se obține o astfel de permisiune, ea anulează și înlocuiește permisiunea de natură generală menționată mai sus și va indica în mod clar eventualele restricții de utilizare.

Pentru a utiliza sau a reproduce un conținut pentru care UE nu deține drepturile de autor, poate fi necesar să obțineți o permisiune în acest sens direct de la titularii drepturilor de autor.

Figura 1: pictograme și roata: © Organizația Națiunilor Unite.

Figurile 2, 8, 12 și anexa I – pictograme: aceste figuri au fost concepute folosind resurse de pe site-ul [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Toate drepturile rezervate.

Figura 6: © Niedersächsisches Ministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz. Elaborată de SLA Servicezentrum Landentwicklung und Agrarförderung.

Programele informatice sau documentele care fac obiectul unor drepturi de proprietate industrială, cum ar fi brevetele, mărcile, desenele și modelele înregistrate, logourile și denumirile, sunt excluse din politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare.

Familia site-urilor instituționale ale Uniunii Europene care sunt incluse în domeniul europa.eu oferă linkuri către site-uri terțe. Deoarece Curtea de Conturi Europeană nu are control asupra acestor site-uri, sunteți încurajați să verificați politica aplicată de ele în ceea ce privește respectarea vieții private și drepturile de autor.

Utilizarea logoului Curții de Conturi Europene

Logoul Curții de Conturi Europene nu poate fi utilizat fără acordul prealabil al Curții de Conturi Europene.

HTML	ISBN 978-92-849-0527-0	ISSN 1977-5806	doi: 10.2865/567229	QJ-AB-23-017-RO-Q
PDF	ISBN 978-92-849-0550-8	ISSN 1977-5806	doi: 10.2865/624	QJ-AB-23-017-RO-N

În Europa, 60-70 % din soluri nu se află într-o stare bună de sănătate, în parte din cauza practicilor de gestionare a solului și a gunoiului de grajd. Politica agricolă comună și Directiva privind nitrații pun la dispoziție instrumente pentru a încuraja îmbunătățiri ale modului în care sunt gestionate solurile și gunoiul de grajd.

Curtea a evaluat dacă Comisia și statele membre au utilizat în mod eficace aceste instrumente ale UE pentru gestionarea durabilă a solurilor agricole și a gunoiului de grajd. S-a constatat că acestea nu au fost utilizate suficient și că există o marjă considerabilă de acțiune în vederea îmbunătățirii sănătății solului.

Curtea recomandă Comisiei să examineze și să raporteze cu privire la nivelul de ambiție a standardelor, să evalueze rezultatele punerii în aplicare a acestora, să raporteze cu privire la direcționarea măsurilor voluntare din cadrul politicii agricole comune, să limiteze utilizarea derogărilor și să îmbunătățească datele consolidate la nivelul UE.

Raport special al Curții de Conturi Europene prezentat în temeiul articolului 287 alineatul (4) al doilea paragraf TFUE.

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene

CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
12, rue Alcide de Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Întrebări: eca.europa.eu/ro/Pages/ContactForm.aspx

Website: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors